

ZWOLLEI HARANGSZÓ

2023/13
Advent
Karácsony
Újesztendő

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen- Assen- Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium megbízásából szerkeszti: dr. Hermán M. János.
Munkatársak: Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád, Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.
Szerzők, tanácsadók: Maarten Aalders, Albertje Alkema-ten Hoeve, Balog Zoltán,

Csanády Ágnes, dr. Gudor Kund Botond, Froukje de Hoop, Juhász Tamás, Kiss Szabolcs, Kovács Kata, Makkai Réka, Olasz Timea, Sólyom Uzonka Lilla, Sógor Csaba, Szilágyi Árpád, Téglásy Sándor, Urbán Ákos.

Szolgálati rend a zwollei egyházközségünkben

2023. január 8. Igét hirdet: Kelemen A. Csongor
2023. február 12. Igét hirdet: Sólyom Uzonka Lilla. Presbiteri gyűlés.
2023. március 12. Igét hirdet: Ilosvai Dorottya, Kampen
2023. április 9. Húsvét. Úrvacsoraosztás és ünnepi műsor. Igét hirdet: Kelemen A. Csongor
2023. április 30. Nyitott Gyülekezeti Nap. Igét hirdet: nt. Bölcsföldi András, Budapest
2023. május 14. Anyák napi ünnepély. Közgyűlés. Igehirdető: Kelemen A. Csongor
2023. május 28. Pünkösd. Igehirdetés, keresztelés, úrvacsoraosztás. Hermán M. János
2023. június 11. Szolgál Kelemen A. Csongor
2023. június 25. Szabadtéri istentisztelet Zeistben. Igét hirdet: Paál Károly

2023. július 9. Igehirdetéssel szolgál Hermán Mostert Rebekka, Temesvár
2023. augusztus 13. Igehirdetés, keresztelés: Hermán Mostert Rebekka
2023. augusztus 27. Újkenyér. Ökumenikus istentisztelet, Hága. Szolgál Sólyom Uzonka Lilla
2023. szeptember 10. Keresztelés. Hermán M. János, Ries Nieuwkoop; Hermán Mostert Rebekka
2023. október 8. Századik zwollei istentisztelet. Szolgál Kelemen A. Csongor
2023 október 29. Reformáció ünnepe. Úrvacsoraosztás. Szolgál Kelemen A. Csongor
2023. november 12. Istentisztelet. Szolgál Kiss Szabolcs lp., Kampen
2023. december 10. Advent 2. vasárnapja. Szolgál nt. Sógor Csaba külügyi főtanácsos. Vizitáció.
2023. december 24. Karácsony, Igehirdetés. Úrvacsoraosztás. Ünnepély. Szolgál Kelemen A. Csongor

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Egyházközségünk vezető lelkésze: drs. Kelemen Attila Csongor. Missziói lelkipásztor: dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Újonnan bekebelezett lelkész: Sólyom Uzonka Lilla, aki a vianeni szolgálatokat végzi. Egyházközség hivatali ügyvitelét intézi: dr. Hermán M. János. Presbiterek: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lída és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czimbalmos Klára, Marci Márió és Truczka Adrienn.

Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva vallásánár. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasószerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila. A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle, kivéve amikor a meghívóban másként jelezzük.

Info: jhermanm@gmail.com --- Tel: 038-4233247
Facebook:

<https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban>

Honlapunk címe: <https://zwolleireformatus.nl/>

A Harangszó elérhetősége: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Istentiszteleteinkre és a szeretetvendégségekre mindenkit tisztelettel várunk!

**Ha az Isten
vélünk, kicsoda
ellenünk!**

**A Magyarországi
Református
Egyházban**

**a 2023. esztendő
a lelkipásztori
hívás éve**

**Erős várunk
nekünk az Isten!**

Szolgálati rend az Új Vianeni Gyülekezetben

Helyszín (NEM A MAGYAR OTTHON, mert az nagy sajnálatunkra jelenleg használhatatlan), hanem: Vianen, Langeweg 6b (Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw)

Szolgálattevő lelkipásztor: nt. Sólyom Uzonka Lilla

Istentiszteletek kezdete: 13.30

Idei istentiszteleteink dátumai: **november 26, december 17**

A 2024-re tervezett dátumok: január 28; február 25; március 24; április 28; május 26; június 23;

szeptember 22; október 27. és december 1.

A kárpátaljai gyülekezetek számára is hirdetünk gyűjtést. Bankszámlánkra is lehet adományt küldeni!

Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente, Zwolle

2024-re nézve ez a beosztás a következő dátumokat jelenti:

Január 14. Szolgál nt. Kelemen Attila Csongor

Február 11.

Március 10.

Március 31. - Húsvét I. napja

Április 14.

Május 12.

Május 19. - Pünkösd I. napja

Június 9.

Június 23 Szabadtéri istentisztelet Vianenben D.V.

Július 14.

Augusztus 11.

Szeptember 15.

Október 13.

November 10.

December 15.

December 26 - Karácsony II. napja

Pilinszky János: Advent

„Advent a várakozás megszentelése. Rokona annak a gyönyörű gondolatnak, hogy meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk.

Gyermekkorunkban éltünk így. Vágyakoztunk arra, ami biztosan megjött. Télen az első hóesésre. És várakozásunk ettől semmivel sem volt kisebb, erőtlenebb. Ellenkezőleg, nincs nagyobb kaland, mint hazaérkezni, hazatalálni, beteljesíteni és fölfedezni azt, ami a miénk. És nincs gyengébb és jogosabb birtoklás se, mint szeretnünk azt, ami a miénk, akit szeretünk és aki szeret minket. Csak a szeretetben, csak az ismerősben születhet valódi „meglepetés”; lehetséges végeérhetetlenül várakoznunk és megérkezniünk, szakadatlanul utaznunk és szakadatlanul hazatalálnunk.

Minden egyéb kaland, minden egyéb megismerés és minden egyéb várakozás véges és kérdéses. Így értem azt, hogy a karácsony a szeretet és advent a várakozás megszentelése.

Az a gyerek, aki az első hóesésre vár, jól várakozik, s már várakozása is felér egy hosszú-hosszú hóeséssel. Az, aki szeretni tudja azt, ami az övé – szabad és mentes a birtoklás minden görcsétől, kielégíthetetlen éhétől – szomjától. Aki pedig jól várakozik, az időből épp azt váltja meg, ami a leggépiesebb és legelviselhetetlenebb: a hetek, órák, percek kattogó, szenttelen vonulását.

Aki valóban tud várni, abban megszületik az a mélységes türelem, amely szépségében és jelentésében semmivel se kevesebb annál, amire vár.”

In: Új Ember, 1974. december 15.

Veni veni Emmanuel

1. „Ő jöjj, ó jöjj, Üdvözítő! Beteljesült már az idő. Törd át az ég zárt ajtaját, Vár a világ sóvárgva rád

2. Megnyílt az ég harmatozva, Megváltónkat, hogy lehozza; Ég felhői nyíljatok szét, Hozva Jákob fejedelmét!

3. Föld, virulj ki, völgyön, halmon Viruló zöld hadd fakadjon; Nyílj ki, földnek szép virága: Dávid házának Királya!

4. Ó fényes Nap, ó szép Csillag, Téged vágyunk mi látni csak: Kelj fel Napunk, fényességed Űzze el a sötétséget!”

Köln 1623, német evangélikus ének észak-magyarországi népi változata.

Kiss Szabolcs: Adventi áhítat

„Ékességük ne külsőséges legyen: hajuk fonogatása és arany felrakása vagy drága ruhák felöltése, hanem a szívnek elrejtett embere a szelíd és csendes lélek romolhatatlanságával, amely igen becses Isten előtt.”

(1Péter 3,3-4)

Advent harmadik vasárnapján figyeljünk most a belső emberre. Hogyan készülünk az ünnepre szívünk mélyen? Jut-e időnk a csendességre vagy alig várjuk, hogy az ünnep mihamarabb véget érjen? Facebook uralta világunkban szeretjük azt a látszatot kelteni, hogy a miénk a legjobb ünnep, a legjobb karácsonyi kép, de a valóság talán másról árulkodik. Tudunk mosolyogni néhány perc erejéig, egy fénykép kedvéért, de lesz-e tartós örömünk az Ünnepelet megérkezéséért?

Péter levelében itt a házastársak közötti harmonikus kapcsolat feltételeiről ír. Fontosabb a belső ember krisztusi értékrendje, mint a külső látszat. Az álarc egyszer lehull, nem játszhat valaki egy életen át szerepet. Ekkor kiderül mi van legbelül. Ahol a keresztyén házirend nem fontos az egyik fél számára, a másik pedig enélkül nem tudja elképzelni közös családi életüket, ott a házastársak elidegenednek egymástól lelkileg. Egymás kioktatása sehova nem vezet, de még a párbeszéd sem lehet megoldás a legtöbb esetben, ha a házastársak elbeszélnek egymás mellett.

Az adventi időszak áldott lehetőség, hogy megvizsgáljuk: hitünk szerint élünk-e? Amennyiben igen, akkor hitünknek látható cselekedetei lesznek, melyek mindenről meggyőznek. A belső ember megtisztításával, szelíd és csendes lelkünk romolhatatlanságával Isten tegyen széppé és késszé az örök ünnepre is!

Karácsony készül, emberek!

Szépek és tiszták legyetek!

Súroljátok föl lelketek,
csillogtassátok kedvetek,
legyetek újra gyermekek,
hogy emberek lehessetek!

(Wass Albert: Karácsonyi versek II.)

Kedves Testvéreink!

.Mindnyájatokat szeretettel várunk a Hágai Magyar Óvoda és Iskola karácsonyi ünnepségére december 9-én szombaton 10-13 óráig.

Nemcsak az óvoda és az iskola beiratott diákjait várjuk az összejövetelre, hanem a kedves gyülekezeti tagokat is.

10:00 - 11:15 karácsonyi betlehemezés (Van Bolhuis-Szabó Emőke vezetésével)

Cím: Heilige Familiekerk, Kamperfoelieplein 29, Den Haag

11:15 – 13:00 karácsonyi vásár, kézművesfoglalkozás, szeretetvendégség

Cím: 2e Braamstraat 6, Den Haag (a templom melletti művelődési ház)

Adventi várakozás Kárpátalján, Jeruzsálemben... és nálunk

Balog Zoltán 2023. december 3.

A keresztyén életforma elidegeníthetetlen része a várakozás. Nem a tétlenség, nem az ölbe tett kéz, hanem az összekulcsolt. A várakozás imádságban történik: „Jövel, Uram, Jézus!” (Jel 22,20) Körülnézünk a világban, az életünkben, nem azért, hogy kitaláljuk, mi mindent kellene még tennünk. Most, advent idején rátekintünk a világra, és azt keressük, hol van szükség Jézus szeretetére, Isten kegyelmére. Úgy visszük az ő világosságába dolgainkat, bajainkat, örömeinket, mások bajait – az életet –, hogy Isten kegyelmes szeretetében bízva várjuk a változást. Engedjük, hogy ő alakítsa át a látásunkat, hogy az Ige szemüvegén keresztül úgy lássuk azt, amit nézünk, amilyen az valójában. A szenvedést, a betegséget Isten gyógyító munkáján keresztül, a tanácstalanságot útmutatásának fényében, ünnepi várakozásunkat vagy éppen az adventben ránk szakadó pluszterheket a felszabadító örömhír előterében lássuk. Adventben mindenekelőtt nem tenni kell, hanem engedni, lenni. Engedni, hogy amit valóságosan látunk, alakítsa az, aki Eljövendő. Ha ő jön, akkor a nekünk értékesnek tűnő dolgok mellékessé válhatnak, s látszólag jelentéktelen ügyek jelentőséget nyerhetnek. Nem az lesz a lényeges, amit teszünk, hanem az, kik is vagyunk valójában. Életüket Krisztus jelenlétére nyitva tartó emberek, vagy viszonylagos kényelemre berendezkedett hívők, akik számára az ünnep is csak a vallási rutin része: szükséges ugyan, üdvözlendő, de már most tudjuk, hogy utána újra azok a hétköznapiok folytatódnak, amelyek menetét néhány napra, hétre megszakították a piros betűs ünnepek. Az advent jelentőségét és jelentését ott és akkor lehet igazán megtapasztalni, ahol bajban van az élet. Ahol a szó szoros értelmében hiányzik a (villany)fény. Ahol a gyertyák nem egyszerűen hangulatteremtő dekorációk, hanem az elektromosságot pótolják. Kárpátalja ma ilyen hely. Mindazt, amit ők lassan két esztendeje átélnek, mi csak sejtjük, és próbáljuk átérezni. De ha odamegyünk, meglátogatjuk őket, s együtt kulcsoljuk imádságra a kezünket, akkor a „Jövel, Uram, Jézus” kérése egyszerre hangzik mélyebben és magasabban, mint egy szokványos helyzetben. Ezt éltük át, amikor advent előtt egy héttel három püspöktársammal ott jártunk Beregszászon, s találkoztunk a lelkipásztorokkal, akik a helyükön maradtak és hűségesen végzik szolgálatukat. Nem rendíthetetlen hősök ők. Nem megingathatatlan a hitük. Nem látják a jövőt, mint ahogyan mi sem, akik a bennünk élő Igét vittük nekik, s a bennük élő Igével gazdagodtunk. Annyi ígért-

Hágai Magyar Óvoda és Iskola

KARÁCSONYI ÜNNEPSÉG

Szeretettel várunk mindenkit a karácsonyi ünnepi összejövetelünkre. Nemcsak a jelenlegi és régi diákjainkat és szüleiket hívjuk és várjuk, hanem a rokonokat, barátokat, ismerősöket, minden kedves érdeklődőt.

2023. december 9., szombat 10-13 óráig

Program és helyszín:
(a templom és a művelődési ház egymás mellett van)

10 – 11:15 óra: betlehemezés, karácsonyi műsor
Cím: Szent Család templom (Heilige Familiekerk)
Kamperfoelieplein 29, Den Haag / Hága

Fellépnek:
az óvoda és iskola tanulói és a Hágai Magyar Énekkar és Gyermekkar

11:15 – 13 óra: kézművesfoglalkozás és karácsonyi vásár
Cím: 2e Braamstraat 6, Den Haag / Hága

Áldás kísérje dr. Kocsis András nagykövet urat!

Szívből köszönjük a magyarság színvonalas képviseletét a holland közéletben.

Nagykövet úr december harmadikán megható levélben közölte hogy családi elfoglaltság miatt nem jöhet a decemberi zwollei istentiszteletünkre. Új szolgálati beosztást követően távozik Hollandiából. Hálásak vagyunk a gyakori támogatásáért, imádságban hordozzuk családjával együtt. Isten velünk, viszontlátásra!

tel, stratégiával, hangzatos szólammal és fenyegetéssel bombázták már őket az elmúlt majd két évben, meg előtte is, hogy felszabadító ereje van ezekkel szembeállítani a kérést: „Jövel, Uram, Jézus!” Nem azok tartanak ki, akik a hatalmasok szövegeire építenek, hanem azok, akik hiszik, hogy Krisztus eljön. Mi másban bízhatnánk? És ha ő jön, akkor megérkezik a légiriadó idején is, a kiürülő falvak templomaiba és házaiba. Ha ő ott van az életünkben, akkor a fájdalom és a tanácsatlanság jó kezekben van. Akkor lehet örülni az ünnepnek, mindenk ellenére. Mégis.

Erre a „mégis” hitre van szüksége azoknak is, akik ma Izraelben, a Gázai övezetben rettegnek: terrortól, bosszútól, erőszaktól. S rettegnek attól, hogy mi lesz. Lesz-e Isten választott népének, s azoknak, akik körülötte laknak, békessége és biztonsága? Ott, a Jordán folyó partján hangzott el kétezer éve Keresztelő János üzenete: „A fejsze pedig immár a fák gyökerére vette-tett...” (Mt 3,10) Ma sincs ez másként. Ítélet alatt van a világ, ítélet alatt vagyunk mi is. Gyökeres gyógyításra van szükségünk. Annak az eljövételére, aki eljött, s újra és újra eljön. Akinek velünk léte nem valamely status quo rögzítése, hanem úton lét felé és egymás felé. Akit mi hívunk, ő hívja ki az ítélet alól: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” (Mt 11,28)

Erre a hívásra azoknak is szüksége van, akik nem a háború árnyékában élnek. Az ott élők hitéből azonban megtanulhatják azt a Krisztusra utaltságot, amelyet az ünnepi kereskedés csillogása tompít, az adventi tenni-valók kiszorítanak, és helyét más fontos és felesleges dolgok betöltik. Az adventben felfedezheted a hiányt, miközben együtt így imádkozunk: „Jövel, Uram, Jézus!”

A szerző dunamelléki református püspök, a Zsinat lelkes elnöke- <https://reformatus.hu/egyhaziunk/hirek/adventi-varakozas/>

Veni, Veni Emmanuel

1943, Budapest. Odakinn javában folyik a második világháború. A nyugdíjba vonult zeneszerző, népzene kutató, zenepedagógus, **Kodály Zoltán** szívében viszont egy másik világ él. Olyan műveken gondolkodik, amik előre mutatnak, vigaszt tudnak adni a harcokban megtépett lelkeknek. Ekkor ragadja meg

figyelmét egy 18. századi francia misekönyvből származó adventi ének, a Veni, Veni Emmanuel, amit háromszólamú vegyeskari kórusművé dolgoz át.

Nem tudjuk, ki volt az, akinek az eredeti szöveget és a dallamot köszönhetjük. Pusztán egyetlen hangra énekelve is magával ragadó az ének, nem hiába botlik bele mindenféle feldolgozásban lépten-nyomon az ember adventkor. Kodály műve azonban mesteri módon fésüli össze a különböző emberi szólamokat itt-ott kesze-kusza, mégis csodálatos harmóniává.

Mit is üzen ma nekünk Kodály Zoltán ezzel a kórusművel?

Mindannyiunknak mást és mást.

Engem ma arra figyelmeztet, hogy a nagy összevisszaság, az egymásnak feszülő ellentétek időnként elfeledtetik velünk, hogy nem csak az szép, ha mindannyian egyformán gondolkodunk, ha ugyanúgy érzünk. Az is gyönyörűség, ha különböző hangon szólalunk meg, de a szívünk egy ritmusra ver.

Nem lehetetlen ez, csak mindannyiunknak ugyanarra a Karmesterre kell(ene) figyelniük.

Ó, jöjj el, Jézus, Vesszeje,

És állj a Rossznak ellene!

A mélyből, mely már eltemet,

S tűzből mentsd ki népedet!

Meglásd, meglásd, ó, Izrael,

hogy eljövend Emmánuel!

<https://youtu.be/q96AUqI0CeU> - Forrás: Olasz Tímea .Adventi ének. tesoblog 2023. dec. 04 <https://www.teso.blog/2023/12/04/advent4-2/>

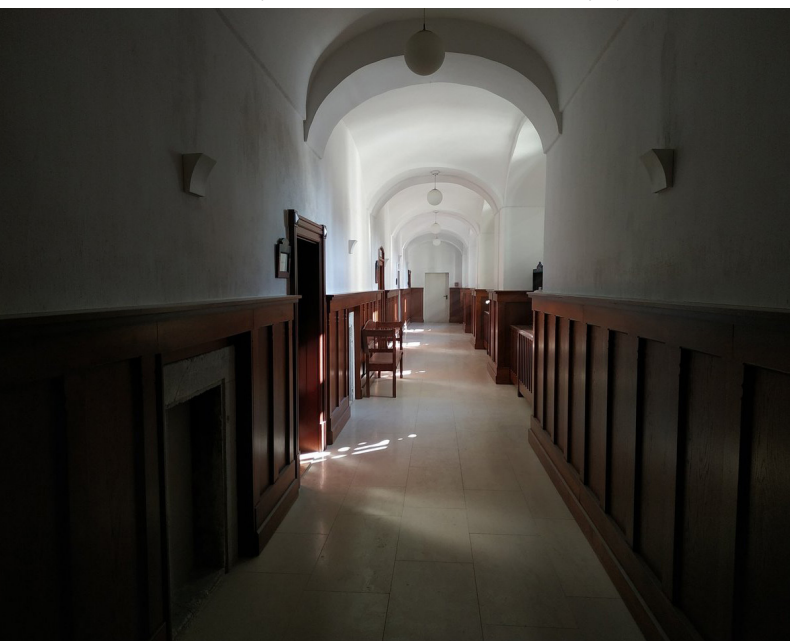

Egyetemmé válhat a Sárospataki Református Teológiai Akadémia

Amennyiben az Országgyűlés elfogadja az egyetemi cím megszerzéséről szóló törvényjavaslatot, 2024. február 1-jétől a Sárospataki Református Teológiai Akadémia alkalmazott tudományok egyetemként Sárospataki Református Hittudományi Egyetem néven működik tovább. Az intézmény oktatási rektorhelyettese úgy véli, hogy az egyetemi cím egy több mint harmincéves folyamatos építkezés eredménye.

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia – a hagyomány szerint 1531-ben alapított Sárospataki Református Kollégium felsőoktatási intézménye –, ebben az évben eleget tett az alkalmazott tudományok egyetemévé válás utolsó törvényi feltételének is. Ennek következtében a szenátus javaslatára a fenntartó Tiszáninneni Református Egyházkerület Tanácsa módosította a felsőoktatási intézmény alapító okiratát, és kérelmezte az Oktatási Hivatalnál az adatváltozás nyilvántartásba vételét – [olvasható az intézmény honlapján](#).

A kormány november közepén benyújtotta az Or-

szággyűlésnek az egyetemek és a kutatóintézetek, valamint a gazdaság összekapcsoltságának erősítéséhez szükséges egyes törvények, továbbá egyes felnőttképzési és kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat részeként a sárospataki teológiát érintő javaslatot. A törvényjavaslat 19. §-a módosítja a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletét, amely előterjesztés elfogadása, majd hatályba lépése esetén 2024. február 1-jétől a Sárospataki Református Teológiai Akadémia alkalmazott tudományok egyetemként Sárospataki Református

Hittudományi Egyetem néven működik tovább – írják

Fotó: A Sárospataki Református Teológiai Akadémia Facebook-oldala

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia oktatási rektorhelyettese, Rácsok Gabriella [a terek.hu-nak](#) elmondta, hogy elsődlegesen nem az a cél vezérelte őket, hogy a teológia alkalmazott tudományegyetemé váljon. Sokkal inkább annak a küldetésstudatnak akartak megfelelni, amit 1991-ben, az akadémia újraindulásakor fogalmaztak meg az alapítók. Eszerint a Kárpát-medence vonzáskörzetükhöz tartozó részén a lelkészképzés mellett az egyházi és civil közösségek számára is megfelelő minőségű szakembereket képezzenek. Ennek megfelelően egyre több szak indult az intézményben, aminek köszönhetően ma már megfelelnek az egyetemi cím törvényileg megszabott feltételeinek, amely négy alapszakot és két mesterképzési szakot ír elő. A pataki teológián egyébként ennél több, három szakon zajlik mesterképzés – jegyezte meg.

Rácsok Gabriella kiemelte, hogy mindezekon túl teljesítették már a két duális képzést előíró feltételt is, hiszen korábban a szociális munka szakon, idén ősztől pedig már a diakónia alapképzési szakon is elérhető ez a lehetőség. Hangsúlyozta továbbá, hogy az egyetemi cím megszerzéséhez a törvény elvárja azt is, hogy legalább egy szakon valamilyen idegen nyelvű képzés folyjon az intézményben, ami esetükben a négy féléves teológia mesterképzési szakon biztosított, mégpedig angol nyelven.

Felhívta a figyelmet arra is, hogy a pataki teológia ezen felül teljesíti azt a feltételt is, hogy az oktatók legalább 45 százaléka tudományos fokozattal rendelkezzen. Ez az arány esetükben meghaladja a 60 százalékot. Az intézményben régóta zajlik tudományos diákköri munka is, amely szintén kritérium az egyetemi ranghoz. A rektorhelyettes végül megerősítette: az egyetemi cím egy több mint harmincéves folyamatos építkezés eredménye, amelynek most már látszanak az eredményei. Úgy értékeli, hogy a mostani törvényjavaslat ennek a folyamatnak az elismerése.

Forrás: reformatus.hu 2023. nov. 21.

https://reformatus.hu/oktatas/hirek/egyetemme-valhat-a-sarospataki-reformatus-teologiai-akademia/?fbclid=IwAR0S6jMEy8A8dcguGt3m3laB9LX53VTzo77vgVpvN6FC6pID1A7_WoxdmBw

Dsida Jenő: Közeleg az emberfia

Tudom, hogy közeleg már a jó ember fia,
aki nem tőlem és nem tőled kap életet.
Néhány pásztornak, akik sohasem ölték
nyulat, nem hordoznak emberölő
szerszámot, megjelenik az angyal és
megjelenik a csillag és tele lesz dallal
a decemberi hegyoldal. Csak ránézünk a kisdre
és tudni fogjuk, hogy Ő az.

Eljönnek az acéltrösztök fejedelmei,
a petroleumbányák frakkos császárai
s könnyel a szemükben letérdelnek elé.
Mert Ő lesz, akinek legtisztább kék a szeme,
legerősebb léssen a karja és szelid arcáról ragyog
az örök építők acélos vidámsága.

Ő megmutatja minden vándornak az utat,
minden töprengőnek az igazságot, minden
haldoklónak az életet. Ő megmagyarázza
nekünk a gépek dalának igazi értelmét,
megmagyarázza és megáldja a fáradt költőt
legsajgóbb szavait és mosolyogni fog és kék
fehér galamb fog ülni a vállán kétfelől.

Ő nem ad országot nekünk, hanem otthont,
nem ad fegyvert, hanem kenyeret.

Ma még sirunk,
mert a mosolygás nem én vagyok.

Ma még sötét

van, mert nem jöttem világosságnak,
hanem hogy bizonyosságot tegyek a világosságról.

Már közeledik az éj, mely szüli a Hajnalt.

Eljön Ő, minden bizionnyal eljön.

Kolozsvár, 1929

Hollandiai Juhász István Alapítvány – Professor Juhász Stichting, Nederland

Az 1995-ben alapított szervezet célja a Kolozsvári Pro-
testáns Theológiai Intézet diákjainak a támogatása,
konferenciák szervezése és a teológiai irodalom ter-
jesztése.

A diákok tanulmányi támogatásához adományokat
hálás szívvel fogad az Alapítvány.

Köszönettel: dr. Hermán M. János, elnök

Bankszámlaszám: 3027.07.700 Prof. Juhász Stichting
te Zwolle.

Aan het Protestants Theologisch Instituut in
Cluj (Kolozsvár) studeren momenteel zo'n 200
studenten, afkomstig uit de Hongaars- sprekende
Hervormde, Evangelisch-Lutherse en Unitarische
kerken in Roemenië. Om deze theologiestudenten te
ondersteunen is op 22 februari 1995 in Zwolle deze
Stichting opgericht.

De Stichting stelt zich ten doel het financieel
ondersteunen van de armste studenten, alsmede het
stimuleren van zelfstandig theologisch/kerkhistorisch
onderzoek.

Hoogleraren van het Theologisch Instituut adviseren
daarin het bestuur van de Stichting.

Elke bijdrage is van harte welkom!

Bankrekeningnummer: 3027.07.700 t.n.v. de Prof.
Juhász Stichting te Zwolle.

Info: ds. F. de Hoop (titkár). Tel: 06-15840628, E-mail:
f.de.hoop@hotmail.com

Website: www.juhasz-stichting.nl

Novák Katalin a béke fontosságát hang- súlyozta II. Tavadrosz kopt pápának

A béke fontosságát hangsúlyozta Novák Katalin köz-
társasági elnök kedden Kairóban II. Tavadrosz kopt
pápának. Az államfő Ferenc pápa mellett a kopt pápát
is arra kéri, hogy tegyen meg mindent a mielőbbi béke
érdekében.

**Novák Katalin köztársasági elnök (elöl, j2), II.
Tavadrosz kopt pápa (elöl, b), Rania al-Masat egyip-
tomi nemzetközi együttműködésért felelős minisz-
ter (elöl, j) a kairói Szent Márk kopt katedrálisban
2023. november 28-án--Fotó: MTI/Bruzák Noémi**

Novák Katalin hozzátette: Ferenc pápával szombaton
Dubajban folytat megbeszélést, miután felszólal az
ENSZ Éghajlatváltozási Konferenciáján (COP28).

A háború Ukrajnában és a Közel-Keleten is dúl –
emelte ki, hozzátéve: az Izraelben és a Gázai övezetben
jelenleg zajló háború is rávilágít arra, hogy a különbö-
ző felekezetek közötti különbségek milyen feszültsé-
gekhez vezethetnek.

„A magyar békeszerető nép, ezért mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy mielőbb béke lehessen Ukrajnában és a Közel-Keleten” – hangsúlyozta.

Novák Katalin kiemelte: büszkék vagyunk arra, hogy államunk ezer éve keresztény alapokon indult el, és ez a kereszténység, a keresztény kultúra a mai napig meghatározó mindennapjainkban, ünnepeinkben.

Európa egészét a kereszténység tartja össze, s amikor arról beszélünk, hogy Európában sokszínűsége van szükség, akkor ezt a kereszténységen belül kell érteni – hangsúlyozta. Hozzátette: Európa elég színes pusztán amiatt, hogy az európai népek különbözőek. Különböző a történelmünk, a szokásaink, a kultúránk, nyelvünk, mégis a közös gyökereink és a közös keresztény kultúránk összeköt – mutatott rá.

Egyiptomban azt is megcsodálhatjuk és megtapasztalhatjuk, hogy milyen az, amikor békében tudnak egymás mellett élni muszlimok és keresztények – mondta Novák Katalin, hozzátéve: azt kívánja, hogy meg tudják mindezt őrizni. Elmondta azt is: nagyra értékeli, hogy II. Tavadrosz kopt pápa sokat tesz a keresztény és muszlim párbeszéd és együttélés elősegítéséért.

A családok fontosságát hangsúlyozva kiemelte: Egyiptom méretében és lakosság számában is tízszer akkora, mint Magyarország. Egyiptomban egy családban átlag három gyermek születik, míg Magyarországon kettő sem. Mint mondta, szeretné megérteni, hogyan lehet a magyar fiatalokat a gyermekvállalásra, a családalapításra bátorítani.

Az üldözött keresztények segítéséről szólva kiemelte: Magyarországon mindannyian felelősnek érezzük magunkat keresztény testvéreinkért, a világban bármerre élnek. A kopt keresztényeknek is számos alkalommal segítettünk a múltban és a jövőben is mindig számíthatnak ránk – hangsúlyozta Novák Katalin.

A köztársasági elnök egyiptomi látogatásával kapcsolatban emlékeztetett: első alkalommal találkozhatott Abdel Fattáh al-Sziszí egyiptomi elnökkel személyesen, a négyszemközti megbeszélés pedig jóval hosszabbra nyúlt, mint tervezték. Mindez arra vezethető

vissza, hogy a magyarok és egyiptomiak is tisztelettel fordulnak egymás felé, tisztelik a másik kultúráját, különbözőségeit, de megtalálják a hasonlóságokat is.

Novák Katalin a 2016. december 11-i kairói terrortámadásban súlyosan megsebesült két egyiptomi kopt nővel is találkozott a támadás helyszínén, a Szent Márk-templomban. A két sérült nő megköszönte a magyarok gondoskodását, segítségnyújtását, amelyet budapesti rehabilitációjuk alatt tapasztaltak.

Novák Katalin ezt követően a Dunakeszi Járműjavítóban készült magyar gyártású vonatszerelvényen utazott Gízába. ----MH/MTI - 2023. november 28. kedd.

Adventi ének: Várj ember szíve készen.

Erfurt, 1572

Fordította: Czeglédy Sándor - <https://youtu.be/TWKPIXG5k6c>

Gm F Gm F B

Várj, ember szíve készen, Mert jő a Hős, az Úr!
Ki üd-vös-séged lé-szen, Szent győztes har-co-súl.

F E^b B Gm B Cm F

Fényt, él-tet hoz-va jő, Meg-tört az ő-si á - tok:

Gm C F C D Gm D Gm

Kit vá-gya-koz-va vár-tok, Be-tér hoz-zá-tok Ő.

2. Jól készítsétek útát!

A vendég már közel. :/:

Mi néki gyűlölt, útált,

Azt mind vessétek el.

A völgyből domb legyen,

Hegycsúcs a mélybe szálljon,

Hogy útja készen álljon,

Ha Krisztus megjelen!

3. Az Úr elé ha tárod

A szív alázatát, :/:

Őt nem hiába várod:

Betér hozzád, megáld.

A testi gőg: halál!

De bűnödöt ha bánod,

Szentleke bőven árad,

S a szív üdvöd talál.

4. Ó, Jézusom szegényed

Kér, vár, epedve hív: :/:

Te készítsd el, tenéked

Lesz otthonod e szív.

Jer hű szívembe hát!

Habár szegény e szállás,

De mindörökre hálás,

Úgy áldja Krisztusát

Semjén Zsolt: A kereszténydemokrata filozófia fundamentuma Jézus Krisztus evangéliuma

Az evangélium fényében az egyházak reflektálnak a kor kihívásaira és megfogalmazzák társadalmi tanításukat

Az ünnepségen Semjén Zsolt és Birkás Antal, a KDNP Protestáns Műhelyének elnöke Luther-Kálvin Emlékplakettet adott át Mészáros Józsefnek, a Barankovics István Alapítvány kuratóriumi elnökének.

Fotó: MTI--Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, a Kereszténydemokrata Néppárt elnöke (j) Luther-Kálvin Emlékplakettet ad át Mészáros Józsefnek, a Barankovics Alapítvány kuratóriumi elnökének (b) az idén 30 éves KDNP Protestáns Műhely jubileumi rendezvényén a Ráday Házban 2023. november 27-én. MTI/Lakatos Péter

A kereszténydemokrata filozófia fundamentuma Jézus Krisztus evangéliuma - jelentette ki Semjén Zsolt, a KDNP elnöke a párt Protestáns Műhelyének 30 éves jubileumi ünnepségén hétfőn, Budapesten.

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, a Kereszténydemokrata Néppárt elnöke beszédet mond az idén 30 éves KDNP Protestáns Műhely jubileumi rendezvényén a Ráday Házban.

Mint mondta, az evangélium fényében az egyházak reflektálnak a kor kihívásaira és megfogalmazzák társadalmi tanításukat. A katolikus egyház esetében ezek a pápai szociális enciklikák, a protestantizmus egyházi esetében ezt szociáletikának nevezik. Az egyházak szociális tanításából következik a kereszténydemokrata filozófia, ami már magában hordozza a politikai cselekvés irányát. Ennek mintegy aprópénzre váltása a kereszténydemokrata politika - fogalmazott a miniszterelnök-helyettes.

Birkás Antal, a Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) Protestáns Műhely elnöke beszédet mond az idén 30 éves Protestáns Műhely jubileumi rendezvényén.

Semjén Zsolt hangsúlyozta: a Kereszténydemokrata Néppárt mindig az interkonfesszionalitást képviselte. Ezért a KDNP Protestáns Műhelye nem egyfajta zárvány, hanem szellemi többlet, ami a klasszikus és a legmodernebb protestáns könyvekkel és gondolatokkal gazdagítja és inspirálja a Kereszténydemokrata Néppártot, és így a magyar kereszténydemokráciát.

Az ünnepségen Semjén Zsolt és Birkás Antal, a KDNP Protestáns Műhelyének elnöke Luther-Kálvin Emlékplakettet adott át Mészáros Józsefnek, a Barankovics István Alapítvány kuratóriumi elnökének.

A Barankovics István Alapítvány Izraelita Műhelyének elnöke, Weisz Péter arra világított rá, hogy ma az izraeli hadsereg Gázában nem a Hamász ellen, hanem a kétezer éves kultúra megvédéséért harcol. Kifejezte, hogy az Európai Unió ma tévton jár: nem erkölcselenes, hanem egyszerűen hiányzik belőle az erkölcs. Az az erkölcsiség hiányzik, amelyet ma több magyar politikus zsidó-kereszténység néven nevez meg beszédeiben.

Nagy Lenke, a KDNP PM elnökségi tagja Ady szavával bátorította a Protestáns Műhely ünnepi gyűlésé-

nek résztvevőit: Őrzők, vigyázatok a strázsán.
Dr. Békefy Lajos, a KDNP PM alapító taja arra bátorította a párt protástanait, hogy a jövőt építsék: fiatalokat vonjanak be a beszélgetésekbe, idősebbek és fiatalok együtt folytassanak kerekasztal-társalgásokat.- A jubileumi tanácskozást Káplán György énekművész dalokkal díszítette

Békefy Lajos, a KDNP Protestáns Műhely alapító tagja beszédet mond az idén 30 éves Protestáns Műhely jubileumi rendezvényén.

Állam és egyház: az együttműködésen van a hangsúly

A magyar egyházpolitikai modell lényege az, hogy az állam és az egyház együttműködésre törekszik az egész társadalom javára – jelentette ki Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, nemzetpolitikáért, nemzetiségpolitikáért, egyházpolitikáért és egyházdiplomáciáért felelős miniszter az Országgyűlés igazságügyi bizottságának keddi ülésén tartott éves meghallgatásán.

Semjén Zsolt: A kiegyensúlyozott magyar egyházpolitikai modell a két szélsőség között áll.
Fotó: MH/Purger Tamás

A politikus azzal kezdte, hogy az egyház „sui generis valóság”, így nem az állami intézményrendszer valamely alrendszere, hanem az állammal azonos jogú valóság, és ebből következően állam és egyház viszonyában nem lehet alá-fölé rendeltség, csak a lesgigorúbb mellérendeltség. A „kiegyensúlyozott” magyar egyházpolitikai modell a két szélsőség – az államegyházmodell és a szeparációs modell – között van, és „az együttműködő elválasztás kifejezéssel jellemezhető” – mutatott rá Semjén Zsolt, kiemelve: az elválasztás lényege az, hogy az állam nem illetékes dogmatikai, kánonjogi kérdésekben, az állam és az egyház elválasztása megtörtént, de a hangsúly az együttműködésen van.

Mégpedig azért, mert „az állam és az egyház elválasztása nem jelentheti az egyház és a társadalom elválasztását, hiszen egyszerre vagyunk tagjai az egyházunknak és polgárai a hazánknak” – fogalmazott a politikus megjegyezve, a kettő szembeállítását skizofrén állapot eredményezze.

Forrás: MH/MTI 2023. november 28.

Kettévágnák Székelyföldet, az új javaslat megyéket vonna össze Romániában

Örtüzet gyújtottak a székely autonómia napján Csepelen. (Fotó: MTI/Kovács Attila)

Jelenleg 41 megye van Romániában, ám a legújabb javaslat után mindössze 15 maradna az országban. A közigazgatási egységeket a kistelepülések és a városok lakosságszámának megfelelően szerveznék újra – írja a Mandiner.

A terv mögött az áll, hogy a szakemberek úgy gondolják, hogy a Bukaresttel kiegészülő 41 megye csökkentésével Románia sokkal jobban tudna működni.

Bogdan Daniel Vişan, a romániai Kereskedelmi és Iparkamara elnökét is, aki úgy véli, a községek meghatározásánál legalább ötezres, a városoknál legalább tízezer lakosság számot kellene figyelembe venni.

Marcel Ciolacu, Románia szociáldemokrata mi-

nyszerelnök is szükségesnek tartja a közigazgatási reformot, ám hozzátette, hogy ez az átrendezés a 2024-es parlamenti választások előtt nem fog már elkezdődni.

Az is igaz, hogy a mai Romániában található történelmi régiók határait tiszteletben tartja ez a javaslat, az erdélyi megyéknél ez a tisztelet már nem annyira fontos. Székelyföldet például kettévágná a javaslat. A 38 százalékban magyar lakosságú Maros megyét, benne a 40-45 százalék között mozgó marosvásárhelyi magyarsággal, hozzácsatolnák a döntő többségben román lakosságú Kolozs, Szilágy és Beszterce megyéhez, míg a magyar többségű Hargitát és Kovásznát Brassóval vonnák össze.

Ha ez a javaslat megvalósul, akkor magyar többségű megye sem marad Romániában, mert Hargita megye 85, Kovászna megye 74 százalékban magyar, amennyiben viszont összevonnák őket Brassóval, abban az esetben 54 százalékban román lenne, és csak 43 százalékban magyar.

Forrás: <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2023/12/kettevagnak-szekelyfoldet-az-uj-javaslat-megyeket-vonna-ossze-romaniaban>

BOLYAI JÁNOS A MAGYAR NÉP GÉNIUSZA

Mi lenne méltóbb és ütősebb, mint ama szégyenletes, hála Istennek kudarcba fulladt 2004. december 5-i népszavazás évfordulóján éppen annak emlékét idézni fel, aki Szentágothai János akadémikus szerint: „A magyar nép génusza a tudomány területén legmagasabb fokon Bolyai Jánosban öltött testet”. Nemzetünk trianoni feldarabolása után ez a magyarságunk szellemi-lelki összetartozásának megbontását célzó népszavazás arcpirító volt ugyan, de nem hagyott történelmileg mély sebeket hátra. Nem a szégyenfolttal kívánok foglalkozni ebben az emlékező írásban, hanem a pozitív és mindennél erőteljesebb, tudománytörténetileg is páratlan teljesítmény ünneplésével, tudatosításával. Annak történelmi, érvényét nem veszítő csúcshatásával, hogy ez esztendőben éppen 200 éve, 1823. november 3-án adta tudtára a marosvásárhelyi református kollégium volt diákja 21 éves korában édesapjának: tudománytörténeti jelentőségű felfedezést tett. Így Erdély és más tájegységeink, a magyar nép génuszai, tudósok és írók, költők, tanítók és papok, művészek és sportolók sokkal hatalmasabb erővel kötik össze a lelkeket, mint ahogyan azt vérszegény bomlasztók gondolják.

A 2000-es évek közepén Debrecenben ülésezett a Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiuma. Az Irodalmi Szekció elnökeként elnöktársammal, dr. Ötvös László bibliakutató testvéremmel meghívtuk szekcióülésünkre dr. Toró Tibor romániai magyar fizikust.

A Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, a székelyudvarhelyi református kollégium egykori diákja, akkor már nemzetközileg ismert és elismert tudós, aki a neutrínók kvantumdinamikai sajátosságait kutatta, lenyűgöző, szellemtörténetileg is szédítő mélységeket és magasságokat bejáró előadást tartott. Témája mi lehetett volna más, mint Bolyai János. Nemzeti ösz-

szertartozásunk sarkcsillagát, Bolyai életművét és tudományos eredményeit Toró akadémikus a hit és az egyetemes fizikatörténet kontextusában adta át az irodalmár hallgatóságának.

A SZÉKELY ZSENI ÉLETÚTJÁRÓL RÖVIDEN

Most, Bolyai János (1802-1860) tudománytörténeti debütálásának 200. évfordulóján a debreceni Hittudományi Egyetem ny. rendszeres teológiai professzora, a matematikus-teológus végzettségű dr. Gaál Botond, az MTA doktora, Széchenyi-díjas tudósunk nagyszerű írását lapozom fel.

Az írás több hazai és határon túli tudományos folyóiratban is megjelent „A semmiből egy új, más világot teremtettem” címmel. Az öntudatos, tudományának területén magát eredetien meghatározó géniuszunk életútjáról a legfontosabb tudnivalók: 1802. december 15-én született Kolozsvárott kisnemesi székely családban. Édesanyja Árkosi Benkő Zsuzsanna, édesapja Bolyai Farkas volt, akit 1804-ben megválasztottak a Marosvásárhelyi Református Kollégium matematika-fizika-kémia professzorává. János fiuk zenei és matematikai tehetsége már korán megmutatkozott. A Kollégiumban gyorsan haladt a tanulmányaival. 16 évesen beiratkozhatott a bécsi Császári és Királyi Hadmérnöki Akadémiára. 20 éves korában már elvégezte. Temesvárra osztották be egy hadi erődítményhez. Komoly szinten hegedült és jól vívott. Már akadémiai éve alatt is foglalkozott a 11. axióma kérdésével. A paralellák iránti érdeklődése édesapjától származik, bár ő óvta a fiát e témával való foglalkozástól. Már Temesváron

szolgált katonatisztként, amikor megoldotta a párhuzamossági axióma kérdését, és 1823. november 3-án keltezett levelében írta édesapjának a már idézett öntudatos sorokat: „a semmiből egy új, más világot teremtettem.” Széleskörű tájékozottsága, nyolc nyelvet beszélő tehetsége révén ismerte a keresztyénség egyik alapvető tanítását is, amelyet a creatio ex nihilo, tehát a semmiből való teremtés kifejezés foglal össze. Fölfedezését latinul fogalmazta meg 1825-ben. Édesapja is írt egy kétkötetes matematikai művet, amely tankönyvül szolgált Marosvásárhelyen. Ennek első kötetéhez csatolva jelentették meg Bolyai János nem-euklideszi geometriájára vonatkozó művét. Előtte különnyomatban is megjelent és 1831-ben elküldték Gaussnak, a világhírű matematikusnak. Eredetileg ezt a címet viselte: Scientia Spatii. Azaz: A tér tudománya. – Bolyai János élete tele volt zökkenőkkel. Már 30 éves kora óta betegség gyötörte, s alig volt nyugalmas ideje az alkotásra. A magyarországi matematikusok között nem akadt méltó szellemi partnere, aki művének jelentőségét idejében felismerte volna. Amíg élt, Európában sem érett meg erre az idő. Csak jóval halála után kezdtek gondolatainak értékét fölfedezni. Orbán Rozáliával kötött házasságából két gyermeke született, Dénes és Amália. Egyetlen házasságuk később fel is bomlott. 1860-ban halt meg elhagyatottságban, Marosvásárhelyen. Temetésén három ember vett részt és egy katonai díszkíséret. A református egyház halotti anyakönyvébe a lelkész ezt a bejegyzést tette: „Híres nagyelméjű mathematicus volt, az elsők között is első. Kár, hogy talentuma használatlanul ásatott el.” A magyar zsenikre jellemző szellemi magányban, megbecsülés nélkül élt.

Még leírni is fájdalmas, ahogyan előrevetült életében a magyar fa sorsa. A kései honfitárs, a Csúcsán református presbiter költőseni, Ady Endre által kizokogott sorok jellemzik őt is: „Lelkemben a magyar fa/Lombjai esnek, hullnak:/Lombosan, virágosan,/Így kell, hogy elpusztuljak”. Dsida Jenő is verselt a másik erdélyi, a püspökké lett Makkai Sándorról, aki regényt írt a magyar fa sorsáról. A versben az ítélkező erdőről regélt, amely a villám sújtotta fát, „a vakmerő, üszkös, torzfelete csonkot/kitagadta! Kitagadta!”. Az Erdélytől messze vándorolt Wass Albert sem tudta tollát megvonni a fájó emlékeztől, amint az orkán utáni fák tört gerinccel útra dőlnek: „Szegény, szél-járta, árva fának:/a magyar fának ez a sorsa!”. De a Bolyait temető tiszteletes úr írta le először az oly sok esetben valós erdélyi és magyar sorsigazságot. Fentebb idézett két mondatánál ma sem tudnánk jobban összefoglalni Bolyai életének tanulságait és magyar nemzetünknek szóló üzenetét!

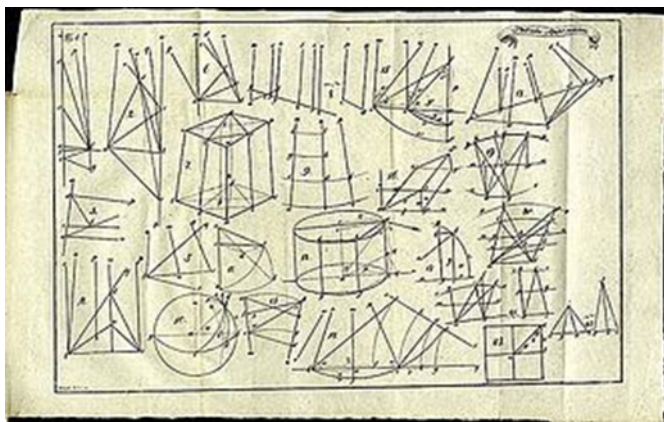
BOLYAI MÉG KANTOT IS BÍRÁLTA

A mindennapi szemlélet azt sugallta, hogy a körülötünk lévő világ euklideszi. Azaz az euklideszi geometriával, tehát pontok, egyenesek és síkok segítségével leírható. Kant is ezt tanította. Bolyai viszont élesen bírálta Kantnak a térrel kapcsolatos gondolatait: „A különben sok érdemű, és szépelméjű Kant alaptalan, s helytelenül el-ficamodva az értelmetlen tant tanálta is állítani: hogy az úr ... nem önálló-mi, hanem csak nézlet vagy látványaink idomja!”

Ma már másként látjuk a tér valóságát. Hiszen az általános relativitás-elmélet kapcsán állíthatjuk, hogy éppen a tér az a valóság, amely ilyen vagy olyan tulajdonságokat is mutat. Tehát nem csupán a képzeletünkben van meg, miként Immanuel Kant esetében, hanem valóságos természetem. Bolyai valójában a maga bátor lépésével arra mutatott rá, hogy logikailag lehetséges a nem-euklideszi geometria is. Amikor 1891-ben George Bruce Halsted professzor Bolyai új tételmeletét angolra fordította, az előszóban ezt írta: „Ez a huszonnégy oldal a legrendkívülibb két tucat oldal a gondolkodás történetében.”

Gaál akadémikus professzor úrnak köszönjük tudománytörténeti esszejét. És az emlékeztetést: Bolyai indította el útjára a folyamatot a zárt axiomatikus világ felnyitásával, ami Einsteinig vezetett, aki a fény állandó sebességének feltételezésével hatalmas eredményt hagyott az utókorra. Ilyen értelemben a kálvinista székelly Bolyainak tényleg igaza lett: „a semmiből egy új, más világot teremtettem”!

Kiváltképpen igaz ez december 5-én! Hála az istenadta „magyar nép géniusának”. És köszönet az emlékező emlékeztetőknél!

Dr. Békefy Lajos cikke.

Forrás: <https://mail.google.com/mail/u/0/#trash/FMfcgzGwHxtkksHcGvQDDTsJXRVvdnH>

Cseri Kálmán: A mi szabadságunk

A keresztény szabadság ott kezdődik, amikor valaki felismeri: egyedül Isten tudja, hogyan lehetek azzá, akinek Ő teremtett. Ebből a bizalomból az következik, hogy az illető önként elkezd cselekedni Isten akaratát.

„Többé ne emberi vágyak, hanem az Isten akarata szerint éljétek le testi életetek hátralevő idejét.” (1Pt 4,2)
A kereszténységet kezdettől fenyegette két végletes gondolkozás: a törvényeskedés és a szabadosság. A törvényeskedés azt vallja, hogy ha bizonyos előírásokat megtartunk, kapjuk érte az üdvösséget. A szabadosság ennek az ellenkezője: senki ne írjon elő semmit, mi szabjuk a normákat, és megoldjuk az életünket egyedül is. Mindkettő mögött az ember gőgje van. Az egyik így szól: én teljesítek, Isten fizet, a másik: nekem senki se parancsoljon!

Közben pedig észre sem vesszük, mennyire az emberi vágyak, szokások, igények szerint élünk: megmondják, mi illik, hogyan kell viselkedni, beszélni, öltözködni, boldogulni. És ezt gyakran gondolkodás nélkül áthagyományozzuk a gyerekeinkre is.

A keresztény szabadság ott kezdődik, amikor valaki felismeri: egyedül Isten tudja, hogyan lehetek azzá, akinek Ő teremtett. S ebből a bizalomból az következik, hogy az illető önként elkezd cselekedni Isten akaratát. Már nem mások befolyása, az események kényszere vagy saját romlott szíve diktál neki, hanem arra hallgat, aki neki mindig jót akar.

Nem sodródik, hanem céltudatosan él. Szabaddá vált az Isten nélküli gondolkodás minden kényszerétől, s szabaddá vált az Istennek való következetes engedelmességre. Ez így paradox fogalmazás, de aki így él, tapasztalja, hogy szabad, s minden korábbi kísérlete egyfajta rabság volt ehhez képest.

Ugyanakkor tudja, hogy ez nem olyan teljesítmény, amiért neki Istentől bármi járna. Ez nem megelőzi az üdvösséget, hanem követi azok életében, akik már előbb Isten kegyelmét hittel megragadták. Ez a szabadság, az Isten akaratának felismerése és boldog cselekvése már gyümölcs, következmény. Pál apostol így nevezi: az Isten gyermekeinek dicsőséges szabadsága (Róm 8,21).

Cseri Kálmán igehirdetési ésgondolatai

<https://www.facebook.com/search/top/?q=A%20kereszt%C3%A9ny%20szabads%C3%A1g%20ott%20kezd%C5%91dik>

Falinaptárok

Szilágyi Árpád presbiterünknek e helyről is köszönjük az ötven falinaptár beszerzését. Hálásak vagyunk Szilágyi Róbert dési és Zsold Béla bukaresti lelkipásztor testvéreinknek a húsz, illetve a harminc db. falinaptár ajándékozásért. Kataolikus falinaptárokat Urbán Ákos, dr.Kristófi János és Szilágyi Zsolt testvéreinktől kértünk.

Könyv-ajándék

Maarten J. Aalders egyháztörténész „Holland-magyar protestáns kapcsolatok a két világháború között” című, frissen megjelent művéből tíx példányt ajándékozott az egyházközségünknek.

Hazatérés - Ösztöndíj a diaszpóra diákjainak

Kedves Barátaink! Két fontos információt szeretnénk megosztani :

1. A nemrég indult **Hazaváró portál** ígérete szerint személyre szabott segítséggel támogatja a hazatérés körüli adminisztratív ügyintézkést.

Közérthető, és egyszerűen kezelhető honlap, amely a bármilyen okból történő hazaköltözéssel (pl. tanulmányok folytatása, vállalkozás indítása) összefüggő teendőkre áttekinthető módon kínál válaszokat.

Információval szolgál és lehetővé teszi egyes ügytípusok elektronikus előkészítését és elindítását is pl. lakcím bejelentés, adókártya, TAJ kártya igénylés.

További részletek a következő linken:

<https://hazavaro.gov.hu/>

2. Diaszpóra Felsőoktatási ösztöndíj program

A hazai felsőoktatási intézmények kapui nyitva állnak a diaszpóra fiatal tagjai előtt is. Fontos tudni való, hogy a képzés magyar nyelven történik, így a választott szak mellett a magyar kultúra, történelem, és hagyományok körében is elmélyítheti tudását az ösztöndíjat elnyert hallgató.

A jövő ősszel induló félévre a jelentkezési határidő: **2024. január 31.**

További részletek a következő linken:

<https://diasporascholarship.hu/hu/jelentkezz/>

Sok sikert kívánunk! Üdvözlettel: *Bényei Katalin*

Magyar-román összefogás eredményeként jött létre Kinizsi Emlékkert Dél-Er-

pát-medencei Kinizsi Szövetség, amely Bőjte Csaba ferences szerzetes és munkatársai segítségével vásárolt új területet a két évvel ezelőtti, az eladó hibájából meghiúsult telekvásárlást követően. Fábry Szabolcs nagyvázsonyi polgármester, a magyarországi szervezet életre hívója a Kinizsi Emlékkert-projekt céljáról és létrejöttéről, a diadal helyszínén kialakított kiskert nemzetpolitikai jelentőségéről beszélt a Krónikának. Magyar-román összefogás eredményeként jött létre Kinizsi Emlékkert Dél-Erdélyben, a kenyérmezei csata helyszínén

Az emlékkertben kétnyelvű, gazdagon illusztrált táblák mutatják be a csatát • Fotó: Fábry Szabolcs

A dél-erdélyi Kenyérmezőn elhelyezkedő, teljes mértékben román nemzetiségűek által lakott Alkenyéren a helyi önkormányzattal kialakított partneri kapcsolatnak köszönhetően nyílt meg múlt szombaton a Kinizsi Emlékkert. A Fehér megyei község Szászsebestől 18 kilométerre délnyugatra, Szászvárostól 20 kilométerre északkeletre, a Maros bal partján, a Kudzsir-patak Marosba folyásánál fekszik. A 2100 lakosú Alkenyéren a 2021-es népszámlálás során senki nem vallotta magát magyarnak. A település északi részében, a magyar kormány támogatásával, a Pontes Alapítványon keresztül megvásárolt telken kétnyelvű, gazdagon illusztrált táblák mutatják be az **1479. október 13-ai kenyérmezei csatát**, a település múltját és jelenét, a kor hadászati körülményeit, valamint Kinizsi Pál és Báthori István hadvezéreket.

„Célunk, hogy ráirányítsuk a figyelmet Kinizsi Pálra, aki fontos szereplője volt a magyar nemzet megmaradásában jelentős szerepet játszó kenyérmezei diadalnak. Az, hogy minket, a mintegy 12,5-13 milliós Kárpát-medencei magyarságot ma nem úgy mutogatnak, mint mondjuk a bretonokat Franciaországban, hogy

BÉNYEI, Katalin

Ügyvezető igazgató / managing director
+36 20 267 7787
katalin.benyei@friendsofhungary.hu
<http://friendsofhungary.hu>

Friends of
Hungary
Foundation

Magyarország
Barátai
Alapítvány

tudniillik »él itt egy kis érdekes népcsoport, érdekes nyelvvel, valaha ők voltak az államalkotó nemzet«, nagy mértékben köszönhető Mátyás király politikájának, valamint Kinizsi Pál hadvezéri képességeinek” – fogalmazott a Krónika megkeresésre Fábry Szabolcs, a Veszprém megyei Nagyvázsony polgármestere.

Anyaországi és erdélyi megemlékezők az alkenyéri Kinizsi- emlékműnél • Fotó: Kárpát-medencei Kinizsi Szövetség

A Kinizsi Szövetség elnöke hozzátette, a magyarság a 150 éves belső, török megszállást követően is a történelmi haza legnagyobb nemzetisége, államalkotó képessége megmaradt. A magyarországi előjáró rámutatott, a 150 év alatt Erdély függetlensége (is) biztosította ezt a megmaradást, és ez a viszonylagos függetlenség nagymértékben köszönhető annak a világraszóló diadalnak, amelyet Kinizsi Pál és Báthori István aratott Kenyérmezőn **1479. október 13-án**. Egyébként a hétvégi avatóünnepségen részt vett Kőrösi Viktor Dávid, Magyarország kolozsvári főkonzulátusának vezető konzulja, Bőjte Csaba ferences szerzetes és Fábry Szabolcs polgármester. Írásban köszöntötte az eseményt és a résztvevőket, méltatta a Kárpát-medencei Kinizsi Szövetség kitarását, munkáját Navracsics Tibor területfejlesztési miniszter, Pánczél Károly, a magyar Országgyűlés nemzeti összetartozás bizottságának elnöke, Moys Zoltán, a Hazajáró Egylet elnöke, Lomniczi Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsa elnöke és Gajdics Ottó, a Szabad Föld hetilap főszerkesztője. A Kárpát-medencei Kinizsi Szövetség tagjai közül hat település, magyar közösség képviseltette magát Nagyvázsonyból, Dél-Erdélyből (Csernakeresztúr), Székelyföldről (Gidófalva), Délvidékről (Kishegyes, Pancsova, Székelykeve) és Felvidékről (Egyházabást/Újbást). Alkenyéren megkoszorúzták a vasútállomás

mellett található Kinizsi-emlékművet, ugyanakkor postagalambokat is feleresztettek, a pancsovai galambok otthonról haza, azaz Dél-Erdélyből Délvidékre röptek. A Kárpát-medencei Kinizsi Szövetséget életre hívó előjáró szerint az emlékkerttel szeretnék felhívni a figyelmet arra tényre is, hogy a magyar, keresztény seregben magyarok, székelyek, oláhok és szászok önálló hadtestekben, rácok a könnyű lovasságban, különböző európai keresztény zsoldosok a Fekete Seregben harcolva védték meg a Kárpát-medencét, és ezzel Európát a muszlim hódítóktól.

Fábry Szabolcs nagyvázsonyi polgármester és az alkenyéri ünnepségen részt vett Kőrösi Viktor Dávid, Magyarország kolozsvári főkonzulátusának vezető konzulja • Fotó: Fábry Szabolcs

„Ez a nemzetek közötti összefogás példaértékű. Ahogy az a település-diplomáciai tény is, hogy egy teljesen román lakta településen, a dél-erdélyi szórványmagyarság térségében sikerült partnerséget kialakítani az alkenyéri önkormányzattal. Meggyőződésem, hogy nincs más utunk ma sem, mint a különböző nemzetiségekkel összefogva együtt ellenállni minden mai veszedelemnek, jöjjön az ideológiák mentén nyugatról, vagy hódítási szándékkal keleti kultúrák felől” – hangsúlyozta a Krónikának a projektgazda. Kifejtette, a Kárpát-medencei Kinizsi Szövetség tagtelepülései, kilenc magyar közösség az anyaországból, Délvidékről, Erdélyből és Felvidékről, szeretnének példát mutatni, hogy egymással és más, velük élő népekkel – ez esetben románokkal – össze tudnak fogni, együtt tudnak működni. „Ha így teszünk, további 500 esztendőre megőrizzük gyermekeinknek, utódainknak közös hazánkat, a Kárpát-medencét. Ebben erősített meg engem az idén, többek között a szövetség életre hívásáért is átvett Magyar Arany Érdemkereszt, de mindannyiunkat is a most elindított Kinizsi Emlékkert-projekt is” – fogalmazott Fábry Szabolcs.

Az anyaországi előljáró és Csaba testvér elindította a pancsovai postagalambokat otthonról haza, azaz Dél-Erdélyből Délvidékre • Fotó: Fábry Szabolcs

A magyarországi egyesület elnöke arról is beszámolt lapunknak, hogy rövid távon tervezik a kert további szépítgetését, dekorációs elemekkel való „felöltöztetését” (jelenet-molinó, háló a kenyérmezei csatából stb.), gyümölcsfákkal való beültetését, tereprendezését, szobor/ emlékmű állítását, és egy kis vizesblokk kialakítását, hogy alkalmas legyen kerékpáros-, gyalogos-, buszos- vagy később (Böjte Csaba testvér ötlete alapján) vízitúrázók fogadására. Hosszabb távon nem riadnak vissza a bővítéstől, közművesítéstől és egy épület létrehozása elől sem, hogy még méltóbb és hangulatosabb kiállítótér, emlékezési pont alakulhasson ki Alkenyéren. Ugyanakkor a korábbi évekhez hasonlóan jövőre is megtartják a Kárpát-medencei Kinizsi Szövetség találkozóját Dél-Erdélyben, jellemzően csernakeresztúri szállással, alkenyéri ünnepségekkel, amelynek ezúttal méltó környezetet ad a Kinizsi Emlékkert is. A Kárpát-medencei Kinizsi Szövetség 2016-ban alakult meg azon – főként szórványmagyar, illetve nyelvhatáron lévő – települések összefogásával, amelyek kötődnek a magyarság megmaradásában kulcsszerepet játszó Kinizsi Pál hadvezér életútjához. A kenyérmezei csata az Alkenyér (Zsibód, románul Şibot) melletti Kenyérmezőn történt ütközet 1479. október 13-án I. Mátyás magyar király hadserege és az Oszmán Birodalom portyázó serege között, akiket havasalföldiek is támogattak. A helyszín Királyföld nyugati oldalán, Hunyad vármegye határánál van, mely a Maros déli partján helyezkedik el. A helyet pontosan fel lehet mérni, mert az ütközet helyszínén az erdélyi vajda kápolnát építtetett, s ennek maradványai egészen a 20. századig megmaradtak. A csata az addigi legjelentősebb győzelem volt a Magyarországot támadó portyázó törökök felett, akik vereségük után már nem próbálkoztak az 1479. évihez hasonló betöréssel.

Bede Laura • 2023. november 29 Forrás: <https://kronikaonline.ro/kultura/magyar-roman-osszefogas-eredmenyekent-jott-letre-kinizsi-emlekkert-del-erdelyben-a-kenyermezei-csata-helyszinen>

Jékely Zoltán: A marosszentimrei templomban

Fejünkre por hull, régi vakolat,
így énekeljük a drága Siont;
egér futkározik a pad alatt
s odvából egy-egy vén kuvik kiront.

Tízen vagyunk: ez a gyülekezet,
a tizedik maga a pap,
de énekelünk mi százak helyett,
hogy hull belé a por s a vakolat,
a hiuban a denevér riad
s egy-egy szuvas gerenda meglazul:
tizenegyedikünk az árva pap,
tizenkettedikünk maga az Úr.
Így éneklünk mi, pár megmaradt
- azt bünteti, akit szeret az Úr -,
s velünk dalolnak a padló alatt,
kiket kiirtott az idő gazul.

Küzdelem az oszmán hódítókkal a rigómezei csata után

I. Murád (1359-1389) török szultán hadai Rigómező csataterén (1389-ben) legyőzik a balkáni népek közös seregét és elérték a magyar hatért. Nikápolynál aztán további diadalt arattak az európai keresztények serege fölött és folytatták volna a hódítást, de a Timur Lenk vezette mongol erők 1402-ben elfoglalták Ankarát.

Két emberöltő elteltével 1442. márciusában II. Murád szultán Mezd bégét küldte Magyarországra, harmincezer főből álló sereggel. Marosszentimre közelében volt az első csata, melyet a háromszoros túlerővel szemben a keresztény sereg el is veszített, Lépes György, Erdély püspöke is elesett a csatában, Hunyadi Jánosnak alig sikerült megmenekednie. Mezd bég, a győzelem után, Nagyszeben ostromába kezdett. Hunyadi utána sietett és újjászervezett seregével fényes győzelmet aratott 1442. március 25-én. A történészek legtöbbje szerint az 1442. március 25-én vívott szebeni csatában 20 000 török lelte halálát. Az elesettek között volt maga Mezd bég is, akinek a fejét Hunyadi később a Marosszentimrénél elhunyt Lépes György holttesté-

re cserélte. Néhány hónap múlva Sehabeddin ruméliai beglerbég újabb hadjáratot indított, de Hunyadi János 1442 júliusában a Vaskapu-szorosa mellett aztán ezt a török sereget is tönkrementreverte.

Fontos világtörténelmi dátum a bizánci, vagyis a kelet-római császárság görög fővárosának, Konstantinápolynak az eleste 1453 májusában. Ezt követően 1456-ban Nándorfehérvár erődítményét, mai nevén Belgrádot ostromolták a török erők, de nem tudták elfoglalni. Isten után pedig a július 22-i magyar győzelem emlékére szól a déli harangszó, ahol még szól...- Így érkezünk el a kenyérmezei csata dátumához, amikor a magyar seregek **1479. október 13-án** még győztek, de 1521-ben már elvesztett Nándorfehérvár és

Meghívó Németh Géza születésének 90. évfordulója alkalmából

Kedves Barátaink és Ismerőseink, Testvéreink a Jézus Krisztusban!

Advent második vasárnapján (december 10-én) alapító lelkészünkre, Németh Gézára emlékezünk. Délelőtti istentiszteletünk igehirdető lelkésze Ft. Tőkés László püspök úr lesz. Az istentisztelet után kopjafát állítunk a nemrég elhunyt Németh Áron testvérünk emlékére, aki hosszú éveig gyülekezetünk presbitere volt. Ezt követően szeretetvendégséget tartunk, majd 14 órától a Károli Gáspár Egyetem Ráday-termében kerül bemutatásra a Németh Gézáról nemrég megjelent monográfia-kötet. Ünnepi alkalmunkra Családjával, Szeretteivel együtt várjuk nagy szeretettel!

Áldáskívánással: Erdélyi Gyülekezet Presbitériuma --- 1106 Budapest, Gyógyszergyári utca 3. --- +3630 1720080 --- erdelyigyulekezet@gmail.com --- www.erdelyigyulekezet.hu

EMLÉKKONFERENCIA ÉS KÖNYVBEMUTATÓ NÉMETH GÉZA SZÜLETÉSÉNEK 90. ÉVFORDULÓJÁN ...2023. december 10. Vasárnap

Istentisztelet és megemlékezés. Helyszín: Reménység Szigete Karitatív és Kulturális Központ --- (1106 Budapest, Gyógyszergyári utca 3.)

10.00 **Istentisztelet** – Igét hirdet: *Tőkés László* püspök
Megemlékezés Németh Áronról (1970–2023)

11.30 **Kopjafaállítás Németh Áron emlékére**

Koszorúzás Németh Áron és Németh Géza kopjafájánál és az emléktáblánál

Közreműködik: *Gregor Bernadett* Jászai Mari-díjas színművész

12.00 Ebéd

Konferencia és könyvbemutató --- Moderál: *Kóczi-*

Báthori szabadságserege Keresztélyen, Okt. 13. 1479. Báthori delivré par Kinszi, le 13. Oct. 1479. V. Ferdinandnak Magyarország Királyának. AUSTRIA KORONA ORSZÁGAINAK.

1526 aug. 29-én, Keresztély János fejevételének napján bekövetkezett

Mohács mezejének a tragédiája.

án Viktória---Helyszín: A Károli Gáspár Református Egyetem Díszterme, Ráday Ház (1092 Budapest, Ráday u. 28.)

14.00 **Közös ének:** 90. zsoltár 1. Vers. *Köszöntések:*

Balog Zoltán, a Magyarországi Református Egyház Dunamelléki egyházkerületének püspöke, a Magyarországi Református Egyház zsinata lelkészi elnöke

Tőkés László ny. püspök, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke

Dr. Fazekas István, az Erdélyi Gyülekezet vezető lelkésze

Szűcs Attila, a Legato Alapítvány az Erdélyi Magyar Kultúráért kuratóriumának elnöke

14.30 **Megemlékezés Németh Gézaról**

Dr. Németh Géza

Németh Zsolt

14.50 **Válogatás Németh Géza verseiből**

Szakács Tibor színművész

15.00 **A „Németh Géza református lelkész hagyatékának feldolgozása és emlékének megőrzése” kutatási projekt**

Dr. Gonda László, a kutatási projekt vezetője

15.10 **Németh Géza életműve és az azt bemutató monográfia**

Földváryné dr. Kiss Réka egyháztörténész, KRE, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága elnöke

15.30 Szünet

Moderál: *Dr. Gonda László* egyetemi docens, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektorhelyettese, a kutatási projekt vezetője

15.45 **Közös ének:** 35. zsoltár 1. vers

Németh Géza teológiai munkássága

Dr. Zalatnay István egyetemi docens, a Károli Gáspár Református egyetem tanára

16.05 **Németh Géza szolgálata a menekültek között**

Kóczián Viktória tudományos munkatárs,

Legato Alapítvány az Erdélyi Magyar Kultúráért

16.25 **Németh Géza hatása: Határon túli kapcsolatok**

Filep Tamás Gusztáv történész

16.55 **Németh Géza hatása: A Megbékélés Közössége**

Dr. Orosz Ferenc biokémikus, volt tanítvány

17.15 **Németh Géza hatása: A Reménység Szigete**

Dr. Nemes Csaba református lelkész

17.35 Szünet

17.45 **Válogatás Németh Géza verseiből**

Szakács Tibor színművész

17.50 **Pódiumbeszélgetés: Ökumené egykor, Németh Géza munkásságában, és ma:**

Némethy Zoltán (római katolikus), *Szeverényi János* (evangélikus), *Zalatnay István* (református), *Dobner Győző* (baptista). A beszélgetést vezeti: *Dr. Gonda László*

18.30 **Zárszó:** *Németh Zsolt*

18.45 **Közös ének:** „Áldásoddal megyünk.

Abel Hertzberger gaf trainingen geweldloosheid in Israël en Palestijnse gebieden. ‘Laat je schokken

Nederlands Dagblad <https://www.nd.nl/nieuws/buitenland/1195982/abel-hertzberger-gaf-trainingen-geweldloosheid-in-israel-en-p>

Fohász Vianenért

Uram, nem csodákért és látomásokért fohászokodom, csak

erőt kérek a hétköznapokhoz.

Taníts meg a kis lépések művészetére!

Tégy leleményessé és ötletessé, hogy a napok sokféleségében és

forगतagában idejében rögzítsem a számomra fontos felismeréseket és

tapasztalatokat! Segíts engem a helyes időbeosztásban! Ajándékozz biztos érzéket a dolgok fontossági sorrendjében, elsőrangú vagy csak másodrangú fontosságának megítéléséhez!

Erőt kérek a fegyelmezettséghöz és mértéktartáshoz, hogy ne cask átfussak az életben, de értelmesen osszam be napjaimat, észleljem a váratlan örömeket és magaslatoakat!

Őrizz meg attól a naiv hittől, hogy az életben mindennek simán kell mennie!

Ajándékozz meg azzal a józan felismeréssel, hogy a nehézségek, kudarcok, sikertelenségek, visszaesések az élet magától adódó ráadásai, amelyek révén növekedünk és érlelődünk!

Küldd el hozzám a kellő pillanatban azt, akinek van elegendő bátorsága és szeretete az igazság kimondásához!

Az igazságot az ember nem magának mondja meg, azt mások mondják meg nekünk.

Tudom, hogy sok probléma éppen úgy oldódik meg, hogy nem teszünk semmit.

Kérlek, segíts, hogy tudjak várni!

Te tudod, hogy milyen nagy szükségünk van a bátorságra.

Add, hogy az élet legszebb, legnehezebb, legkockázatosabb és legtörékenyebb ajándékára méltók lehessünk!

Ajándékozz elegendő fantáziát ahhoz, hogy a kellő pillanatban és a megfelelő helyen – szavakkal vagy szavak nélkül – egy kis jószágot közvetíthessek!

Őrizz meg az élet elszalasztásának félelmétől!

Ne azt add nekem, amit kívánok, hanem azt, amire szükségem van!

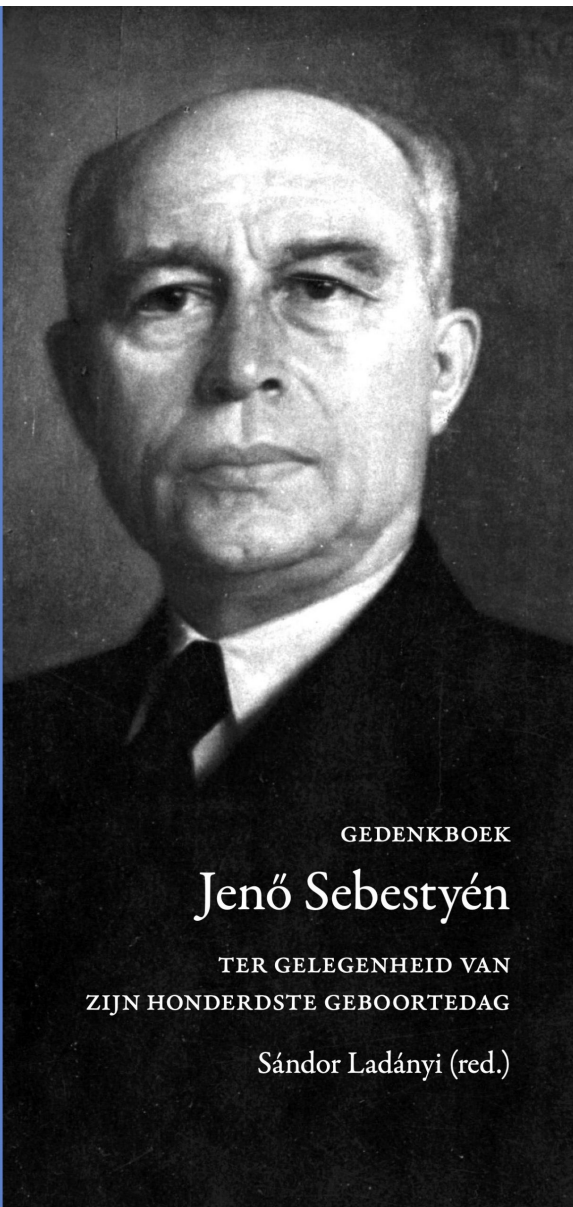
Taníts meg a kis lépések művészetére!

Antoine de Saint-Exupery nyomán mindazoknak, akik a hollandiai magyarság igazáért és vianeni birtokának a jogaiért küzdenek. J.B. Haarlem, 2023 december 5

SAJTÓSZEMLE - 1

Kiss Szabolcs kampeni lelkipásztor testvérünknek köszönjük a Sebestyén Jenő féle emlékkönyv hollandra fordított példányának a megszerzését.

AD Chartasreeks nr 41

Gedenkboek Jenő Sebestyén

De Hongaarse gereformeerde theoloog Jenő Sebestyén (1884-1950) geniet in Nederland bekendheid als de man die in de eerste helft van de twintigste eeuw het neocalvinisme in zijn vaderland introduceerde en bevorderde. Hij leerde Abraham Kuyper kennen tijdens zijn studietijd in Utrecht rond 1910, en zorgde

voor een Hongaarse vertaling van *Het calvinisme* (1914), de Stone-lezingen van Kuyper. Van 1918 tot aan zijn overlijden was Sebestyén hoogleraar dogmatiek aan de Theologische Academie in Boedapest. *Het calvinisme* van Kuyper was voor zijn studenten verplichte tentamenstof. Bij het vijftigjarig bestaan van de Vrije Universiteit in 1930 behoorde hij tot de eerste vier eredoctoren van deze instelling.

Over hem is echter verder weinig bekend in Nederland. De belangrijkste publieke bron over hem is een gedenkboek, in 1984 verschenen ter herdenking van zijn honderdste geboortedag. Het boek is samengesteld door Sándor Ladányi (1937-2014), die ingenieur, theoloog en (kerk)historicus was. Hij was directeur van het Ráday Archief te Boedapest en vervolgens hoogleraar in de theologische en letterenfaculteit van de gereformeerde Gáspár Károli Universiteit in Boedapest.

Maar deze publicatie is in het Hongaars geschreven en voor Nederlanders dus bijna altijd een gesloten boek gebleven.

Dankzij het vertaalwerk van ds. Andries den Broeder – een Kamper alumnus – is dit werk nu beschikbaar in het Nederlands.

Hij werd bij de vertaling geholpen door een *native speaker*, Emőke László, en het ADC verzorgde de uitgave in zijn AD Chartas reeks. Deze uitgave past in de aandacht die het ADC geeft aan de Europese gereformeerde traditie. Eerder verscheen al een boek van Maarten Aalders over de banden tussen Nederland en Hongarije in de AD Chartas reeks:

Nederlandse en Hongaarse protestanten gedurende het interbellum (2021).

Het *Gedenkboek Jenő Sebestyén ter gelegenheid van zijn honderdste geboortedag* bevat bijdragen over Sebestyéns persoon en docentschap, over zijn werk voor de kerk als predikant, jeugdwerker en veldprediker, en voor het Hongaarse Calvinistenvereniging, over zijn promotie aan de Vrije Universiteit in 1930 en over zijn journalistieke werkzaamheid in Kuypers voetsporen. Het boek telt 292 pagina's en is verkrijgbaar voor €26,99 (bij het ADC voor donateurs €21,60). **Fórrás:** <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox?projector=1>

SAJTÓSZEMLE - 2

-Bodolai Gyöngyi: A Mezőség apostola. Emlékkötet *Hermán János* nagysármási református lelkészéről és mezőszéki szórványmissziós szolgálatáról. *.Confessio.. 2023/2*

SAJTÓSZEMLE - 3

Máté István: Szolgálatban Kalotaszegen. Lelkipásztori életstratégiák és életpályák a Kalotaszegi Református Egyházmegyében (Dissertationes Ethnographicae Transylvanicæ) című könyvét adta ki a Kriza János Néprajzi Társaság. Bemutatták Kolozsváron a Vallásszabadság Házában 2023 december 8-án

SAJTÓSZEMLE - 4 Juhász Ábel: Transzilvanista kálvinizmus. A történelmi kálvinizmus nyomai a 20. századi erdélyi teológia történetben. Disszertáció. Telekfalva-Székelyudvarhely-Budapest, 2023. /A szerző ajándéka./

SAJTÓSZEMLE - 5 Robert Kemkers: Benelux-polgárok Magyarországon. Hollandból fordította In: Területfejlesztés és Innováció. 3. évfolyam 1. szám 2009. március 5.- http://epa.oszk.hu/01900/01951/00005/pdf/teruletfejlesztés_es_innovacio_EPA01951_2009_01_1-15.pdf /Orbán János hívta fel a figyelmünket erre a tanulmányra, köszönjük.

SAJTÓSZEMLE - 6 Bernhart, Patrick: Vlieg, mijn zwaluw: Een Habsburgs-Joods-Hongaars-Nederlands familiedrama. Uitgeverij Pressburg.—Makkai Réka testvérünknek köszönjük a szerző bemutatását a barneveldi Hongarije Plaza könyvsátrában 2023 szeptember 23-án

SAJTÓSZEMLE - 7 Így szól hozzám a Biblia. Szövegét írta Miklya Zsolt. Parakletos Könyvesház, Megjelenés: 2022. november. Kees de Kort holland festőművész bibliai illusztrációi világszerte ismertek. A modern művészet képi nyelvén ábrázolja a bibliai történetek alakjait, helyszíneit, mégis a bibliai kor hangulatát idézi. Képei a gyermek és felnőtt olvasót, szemlélődőt egyaránt bevonják a bibliai történetek világába.

Az Így szól hozzám a Biblia 10 ószövetségi és 18 újszövetségi történetet mesél el képeivel és rövid, könnyen befogadható szövegeivel. Egy üdvtörténeti ívet fest elénk a könyv, ami lapozgatásra, nézegetésre, böngészésre ugyanúgy alkalmas, mint egyéni és közös olvasásra, történetmesélésre.- Gerrit van Dijk testvérünknek köszönjük a novemberi istentiszteleten való bemutatását.

SAJTÓSZEMLE - 8 Elhunyt Jacobus Knol fríz író. *Jacobus Knol*. Geboren in Dokkum: 30-03-1936 • Overleden in Dokkum: 30-11-2023. Leeuwarder Courant. Fríz nyelvre fordította Elie Wiesel_ De Nacht című könyvét. Magyar vonatkozású műve, amelyet fríz nyelven írt 1998-ban: 1998: *Tusken Boedapest en Burgerheide*. Vagyis.: Tussen Boedapest en Bergumerheide, fríz nyelvről hollandra fordította Dick Eisma, Uitgeverij Kok, 2003. --- In april 1923 werd de 4-jarige Erzcebet Sztricksó in Boedapest op de trein gezet die haar voor een paar maanden naar Nederland zou brengen. Ze werd ondergebracht bij het Friese arbeidersgezin Dillema in Bergumerheide, maar haar verblijf zou veel langer duren dan gepland. In dit boek, dat uit het Fries is vertaald, wordt haar levensverhaal tot het einde van de Tweede Wereldoorlog verteld aan de hand van haar aantekeningen en brieven, evenals interviews van vrienden. Het verhaal is in romanvorm met hier en daar enkele brieven. Ze groeide op bij haar pleegouders en ging wel van tijd tot tijd terug naar Hongarije, maar keerde steeds terug. Tijdens de oorlog leerde zij een Friese man kennen, die bij het verzet betrokken raakte en ook toen ging ze terug naar Hongarije, later gevolgd door haar man met wie ze daar in het huwelijk trad. Toen in 1945 de Russen kwamen werd het hen duidelijk dat ze beter terug konden gaan naar Nederland. /A. Alkema ten Hoeve küldése./

Jan van der Graaf emlékezete (Ridderkerk, 1937 január 12 – Hilversum, 2022 október 14)¹

Szívünkben hisszük, szájunkkal valljuk: Te benned bízunk, eleitől fogva....

Kellett-e ennél világosabb jelszó a vasfüggöny mögött egy holland látogató részéről? Édesapám sokáig nem hitte, hogy nincsen teológiai végzettsége a derék református egyházatyának², akit Dobri János kalauzolt Nagysármásra. Német nyelven szépen megbeszéltek, hogy a hosszabb prédikációk nem ártanak, a Heidelbergi Káté tanításához ragaszkodni kell, családlátogatáskor szükséges az áhítat tartása, a vasárnap megszentelése pedig a rendszer ellenében is kívánatos. A román nyelven való prédikálásban a misszió eszközt látta, apám meg is mutatta neki a káté saját fordítású román szövegét.

Amikor 1983 őszén tudomására jutott, hogy Frízland egyik gyülekezetének lettem a lelkipásztora, Van der Graaf a saját könyveivel is megajándékozott, és figyelembe ajánlotta azt a három szomszédos lelkészt, akik a hollandiai Református Szövetség (Gereformeerde Bond) tagjai voltak. Tudta hogy miért menekültünk Romániából, vigasztalt, remélte hogy valamikor visszatérhetünk, és emlékeztetett, hogy az Egyházat a babiloni fogság idején is megőrizte az Úr. Útitársa, dr.C.A. Tukker lelkész szintén letette egy pár művét az ouwsterhaulei dolgozószoba asztalára, imádkozott, és meghívott az évi Kohlbrügge találkozóra. Hétköznap lévén, mégis vasárnapi öltönyt viseltek, és a pásztorok pásztoraiként további parókiákra utaztak.

Csak később értettem meg, hogy miért kérdezte

1 A világhálón talált fénykép lelőhelye: <https://portal.kre.hu/index.php/2245-elhunyt-egyetemunk-diszdoktora-jan-van-der-graaf.html>

2 A holland egyházi alkotmány, a K.O. 8. paragrafusa alapján a teológiai tanultsága és adottságai alapján számára felajánlották a lelkési tisztségbe való beiktatását, de nem fogadta el.

azt, hogy ismerem-e a Holland Hitvallást, vagyis a Confessio Belgica tanítását, amelyet, kivételesen, valamikor alaposan megtanultam a doktorjelölti felvételi vizsgára. Igen meglepődött, és elmondtam, hogy azt Nagy Géza kolozsvári teológiai professzor fordította az eredeti latinból magyar nyelvre, és hogy ezt a ritka iratot Árus Lajos gyergyószentmiklósi lelkipásztornál megtalálhatják. Mindketten a régi holland káté kiadására gondoltak, de tudomásommal erre nem került sor.³ A Heidelbergi Káté külföldi sokszorosítását és Romániába való bejuttatását viszont elősegítették, akárcsak az erdélyi református énekeskönyv utánnomlását. Való, hogy az evangéliumi kiadványokat csempező látogatók, szervezetek⁴ és kockázatot bevállaló lelkipásztoraink révén, „földalatti” terjesztéssel, valamelyest sikerült enyhíteni a Biblia és más alapvető iratok hiányán. A csauseszkánus diktatura bukását követően elsőként azt üzenté, hogy vegyek részt egy gyermekeknek szánt áhítatos könyv fordításában.⁵

Halálhírének közlésekor a HOE, vagyis a Hulp Oost Europa alapítvány elsősorban az alábbiakra emlékeztetett: egykori alapító elnökük 1976-tól 2018 koordinálta a keleteurópai segélyezés szolgálatát, ő volt a Mátraházán tartott holland-magyar teológiai konferenciák⁶ szervezője, a kommunizmus idején pedig az

3 A kolozsvári Koinonia Kiadó által megjelentetett Belga Hitvallás szövegét egy angolból való fordítás nyomán adták ki 1998-ban. Világhálón lásd még: https://www.refkossuthter.hu/sites/default/files/fajlok/belga_hitvallas.pdf --- Különben az 1566-ban megjelent hitvallást Szathmári Ötvös István már 1650-ben lefordította a nyelvünkre: „Az keresztyen es Igaz tudományu Belgiomi Ecclesiáknak hitekről. Való Vallás Tétele. Amstelodámban. (Janssonius) M.DC.L.” --- A Hollandiában teológiai doktorátust szerző magyar diákok is aláírták a Belga Hitvallás, a Heidelbergi Káté és a Dordrecht Kánonok iratainak az elfogadását. Ezek a szimbolikus iratok a mai napig is sarkalatos fontosságúak a Gereformeerde Bond gyülekezeteinek

4 Anne van der Bijl: Gods smokkelaar, Open Doors, 2023 -A.J. Rohaan: Süllyedő határok, Sepsiszentgyörgy, 1994.

5 Isten szól hozzád. Vasárnapi Iskolai Szövetség. Vecsés, 1991. A könyvet Ablonczy Margit, Hermán János és Czövek Olivér fordították.

6 A mátraházai üdülőben 2011 júniusában mély teológiai témák kerültek terítékre az ötnapos rendezvényen,

ahol – a többi közt – a magyar és holland ébredési mozgalmakról, a két ország kereszteselési gyakorlatáról, az egyházi kapcsolatokról és az iszlám jelenlétéről

üldözött keresztyének pártfogója. Életrajzi forrásokból arról értesülünk, hogy Delft híres egyetemén a fizika-kémia szakon végzett, Bussum egyik iskolájában tanított, és Huizenben lakott. Ott is nyugszik a köztemetőben.

A holland egyházi életben az Evangelische Omroep csatornájának a szokásos szombat esti műsorában harminc éven át szerepelt, de ami feltűnőbb, az az volt, hogy már 1966-ban elnökké választották a tekintélyes Gereformeerde Bond testületében, nemsokára meg a Waarheidsvriend főszerkesztői állását töltötte be.

Méltatóinak egybehangzó véleménye szerint három ország egyházi élete vonzotta és ragadta meg a figyelmét: elsősorban Hollandia, azután Izrael és Magyarország. Amikor 2015-ben, a harmadik mátraházai konferencián a magyarországi tapasztalatai felől érdeklődtek, válaszáat a következőképpen foglalták össze:” A holland-magyar reformátusok kapcsolata sok száz éves múltra tekint vissza, Jan van der Graaf a reformáció korától az első világháború után induló gyermekvonatokon át az 56-os forradalom utáni menekültek befogadásáig sok példát sorol a két nép közötti szoros kötelékről. A Segítség Kelet-Európának Alapítvány egykori elnöke maga is hosszú időn keresztül volt a magyarok segítője és pártfogója a hetvenes évektől kezdve. Mégis úgy gondolja, a rendszerváltás előtt is másról volt szó, mint segítségnyújtásról.

– Mi nem segítettünk, hanem megosztottuk azt, amit Istentől kaptunk. Ez megmaradt a kommunizmus megszűnése után is, hiszen sok mindent újjá kellett építeni az országban. Korábban ténylegesen tárgyi adományokat, ruhákat, bibliákat hoztunk Magyarországra, vagy autóhoz juttattuk a lelkipásztorokat, hogy elvégezhesék a szolgálatukat. A rendszerváltás után arra törekedtünk, hogy az anyagi támogatással Magyarország saját maga tudjon fejlődni.

Jan van der Graaf példaként említi Márai Sándor könyveinek kiadását, hiszen a magyar író-költő műveit csak 1990 után adták ki, és műveinek jelentős része holland nyelven is megjelent.

– Budapest ma csodálatos város. De én láthattam a várost akkor is, amikor még szürke volt, mert alig volt kivilágítva. Csak négyféle autó, Trabant, Wartburg, Škoda és Lada járt az utcákon, és kipufogógáztól volt bűdös a város. De most szinte teljesen felújították, az épületeket renoválták, a hidak a Dunán gyönyörűek, akárcsak a sétálóutcák. Tehát aki ismeri Budapestet, is tartottak előadásokat, illetve konzultáltak a résztvevők. https://www.reformatus.hu/documents/2/eves_jel_2011.pdf

Márai könyvét olvasva ráismer a városra. Márai Sándor nagyon egyértelműen írja le, min mentek keresztül a magyarok az elmúlt évszázad diktatúrái idején, nem ismerek más író, aki ezt ilyen átéléssel öntötte volna szavakba.

Jan van der Graaf kezdeményezte azt is, hogy a holland-magyar lelkipásztorok a rendszerváltás után is aktív kapcsolatot tartsanak egymással, de most már elsősorban a lelki-szellemi párbeszédre van a hangsúly.

– Van mit tanulnunk egymástól. Mi többek között azt tanulhatjuk meg a magyar lelkészekről, hogyan maradhat meg az egyház az elnyomás idején. A kommunizmus alatt volt olyan lelkészismerősöm, aki családjával a legnagyobb nyomorban élt, két fia mégis lelkipásztor lett. Igaz, mi is megsínylettük a második világháborút, de azt a szegénységet és elnyomást mi nem ismerjük, amit a kelet-európai országok átéltek, mi jólétben nőttünk fel, ami azt hozta magával, hogy sokan eltávolodtak a hittől. Tehát megtanulhatjuk a magyaroktól, mit jelent kitartani a nehéz időkben is. Amikor visszamegyünk Hollandiába, a lelkipásztoraink minden vasárnap imádkozni fognak az istentiszteleteken Magyarorszáért, de nemcsak az egyházáért, hanem Orbán Viktorért, a magyar kormányért, az egész magyar nemzetért.”⁷

Tanulni, egymást támogatni és erősíteni: szerinte – ezért jöttek és jönnek a holland reformátusok a magyar gyülekezetekhez és korábban is ezért peregrinált több ezer magyar diák a holland egyetemekre. Utolsó magyar tárgyú írása egy, a magyar neokálvinizmust tárgyaló recenzió a Maarten Aalders könyve alapján⁸.

Jan van der Graaf többször is tartott előadást a Ká-

7 <https://www.parokia.hu/v/jora-fordul/--->
Harmadik alkalommal rendezték meg Mátraházán azt a találkozót, amelyen két holland szervezet, a Református Szövetség (Gereformeerde Bond) és a Segítség Kelet-Európának Alapítvány (Stichting HOE) tagjai, valamint dunamelléki és dunántúli lelkipásztorok vettek részt, hogy együtt keressenek válaszokat a holland és magyar egyházakat egyaránt érintő kérdésekre. Az ötnapos konferencián a mai Európa társadalmi értékeivel és normáival, a házasság témájával, a missziós gyülekezetek helyzetével, a haldoklók lelkigondozásával is foglalkoztak a résztvevők. A cikk szerzője: Dobó Márta

8 Maarten Aalders: Nederlandse en Hongaarse protestanten gedurende het interbellum, Ad Chartas-reeks, nr.37. De Vuurbak, 2021. In: De Waarheidsvriend, 2021 sept.16, p.16-17.

roli Gáspár Egyetem Hittudományi Karán, egyház-építő és teológiai munkásságát az Egyetem 1994-ben diszdoktori kitüntetéssel ismerte el. Kárpátmedencei magyar kapcsolatainak a feltérképezése aprólékos kutatást érdemel, akárcsak társadalomelemzési és teológiai nézeteinek az ismertetése. - Zwolle, 2023 október 14.

Dr.Hermán M.János

A debreceni egyetem nov. 2-án emlékezett meg többek között róla is.

<https://hirek.unideb.hu/elhunyt-polgaraira-emlekezett-az-egyetem>

A Netherlandisztika kar részéről dr. Bozzay Réka docens gyújtott örök Mécesst az emlékére. A hollandiai magyar közösség részéről a megemlékezésen részt vett Szilágyi Árpád a Zwollei Egyházközség presbitere.

Szécsi András, 2022

In memoriam Szécsi András - Elhunyt polgárai-ra emlékezett a debreceni egyetem 2023 nov. 2-án --- Szécsi András Ferenc, a debreceni egyetem Netherlandisztika karának diákja hollandiai tanulmányi útján súlyos betegség után életének 26. évében, 2023 július 12-én, súlyos betegség után megtért Teremtőjéhez.

Szécsi András Ferenc, a debreceni egyetem Netherlandisztika karának diákja hollandiai tanulmányi útján súlyos betegség után életének 26. évében, 2023 július 12-én, súlyos betegség után megtért Teremtőjéhez.

Túrmezei Erzsébet – Ádventi harangszó

Borús szemű, gondbarázdált,
 fáradt arcú emberek.
 Itt is egy és ott is egy.
 Vége sincs és száma sincs.
 Mellettem sodródnak el
 mind az utcaforgatagban.
 Várja őket íróasztal,
 akta, gép, katedra, műhely,
 munka terhe, kenyér gondja.
 A nagy város ontja, ontja
 őket végtelen tömegben.
 Gondbarázdált fáradt arccal
 tovatűnnek, elsietnek.
 Itt is egy és ott is egy.
 Vége sincs és száma sincs.
 Valamikor, nem is régen...
 csak húsz éve... negyven éve...
 mind ez a sok fáradt ember
 hívó, boldog gyermekszemmel
 tekintett a nagyvilágba.
 Csodákat várt! Szelíd szárnyon,
 ha közelgett szent karácsony,
 tekintete csodavárón,
 csodahívón csillogott.
 Jaj, a hajszás nagy robot
 szeme fényét kioltotta.
 Sose csillog benne most a
 csodavárás öröme.
 Valamikor nekik is volt
 gyertyafényes fenyőfájuk.
 Évről évre kevesebb lett
 rajt' a gyertya... és az ágát
 szelek törték, tördelgették...

Most már nincsen. Minek várnák
 szent karácsony közeledtét?
 A mennyország csukva-zárva.
 Nem suhog az angyal szárnya.
 A gyermekkor szép világa,
 s vele minden – oda rég.
 Most ők vesznek karácsonyfát
 alkudozva, olcsó pénzen
 és ők mondnak mesét
 Zúg az adventi harangszó.
 Gyermekszemek lámpácskái
 felragyognak – fénylenek.
 Ők csak mennek fejleajtva.
 Másé már az üzenet.
 Istenem, zúgó haranggal
 teremtsd most a szívemet.
 Istenem, harangozok:
 ádventet harangozok.
 Fáradtléptű embereknek
 ádventet harangozok.”

Kiss-Szászi Tünde: Adventi történet

Nem emlékszem erre a történetre, csak szüleim elbeszéléséből ismerem. Körülbelül három éves lehettem, amikor egyszer Anyukám úgy köszönt el tőlem aznap reggel a bölcsődében, hogy „ma Apa jön érted, korán hazavisz és utána elutazunk a nagymamához vonat-
tal”.

Valószínűleg az a délelőtt is ugyanúgy telt el, mint bármelyik másik azon a nyáron. Szaladgálás, játék a bölcsőde udvarán, majd ebéd. És bár egy hároméves gyerek nagyon nehezen fárad el, mégis mire Apa értem jött, mindenki aludt. Még a kedves emlékü dadus néni is bóbiskolt a fotelben. Egyedül én ültem a kiságyam-

ban és kitartóan néztem az ajtót, hogy mikor jön már az Apukám. Nem zajongtam, nem csináltam semmi rendbontást, csak ébren voltam és vártam...

Vajon ma hogy vagyok, vagyunk ébren? Hogyan váruunk Téged, mennyei Atyánk? Annyi minden fáraszt és álmosít, olyan jó lenne csak egy kicsit elbóbiskolni. Kisgyerekként ébren tudott tartani a megígért hosszú utazás izgalma. Bárcsak ilyen lelkülettel tudnák várni ma is!

Maastricht, magyar események: Art Café

Artc@fé live: Euregionale Culturele Happening

- 7 pitches van de exposanten
- interview met kunstenaars Anna Pálos uit Boedapest
- dr. Adrienne Botos-Kremer over Hongaarse schrijfster Magda Szabo
- in gesprek met Krisztina Gebula-Dombey Hongaars-Nederlands
- tijdschrift Most Magyarul-
- Piano live Boris Dirksen
- Performance van theaterschool de Zuiderlingen.
- Gulyás (soep met of zonder vlees) en andere Hongaarse specialiteiten van de Smaak van Hongarije.

Entree: 10 euro (inclusief Hongaarse lekkernijen)

Reserveer een plekje op juliettesinko14@gmail.com

ARTc@fé expo: iedere zaterdag & zondag van 13-17 u.

Locatie: Wilhelminasingel 70, Maastricht (pand Hypotheek Visie Maastricht)

Kampen: where God guides He provides...

Nt. drs. Bogyó Zsófia testvérünket köszöntjük e helyen. Debrecenből érkezett Kampenbe.

Utrechtben a Church and Mission in the West tárgykörben igyekszik megszerezni a mesterdiplomáját. Korábban, 2018 és 2029 között Belfastban tanult az Union Theological College intézetében. A debreceni egyetemi gyülekezet lekipásztoraiként kapcsolatot ápol a Partiumi Keresztény egyetem diákjaival. A világhálón olvashatjuk az egykoron vele készült legáciás interjút: <https://htk.kre.hu/index.php/felvetelizoknek/9-hirek/655-legacio.html> - Jövőre szeretettel várjuk a zwollei istentiszteletekre.

OLVASÓINKNAK BÉKÉS ÁDVENTI VÁRAKOZÁST ÉS KARÁCSONYT KÍVÁNUNK!

Honlap Hága-Amszterdam-Rotterdam: <http://www.federatio.org/protes.html>

Honlap Zwolle: <https://zwolleireformatus.nl>

Kövessetek minket a Facebook-on is!

Hágai Magyar Református Gyülekezet

Amszterdami Magyar Református Istentisztelet

Rotterdami Magyar Református Istentisztelet

Zwollei Magyar Református Istentisztelet

Vianeni magyar református istentiszteletek

IMAÓRA – HÁGA - DECEMBER 3, vasárnap, 13 óra - Leo Elshout akolitusz

IMAÓRA – HÁGA - Onbevlekt Hart van Maria - Cím: Bloklandenplein 15, 2594 CK Den Haag -- Az imaóra után szeretetvendégséget, tartanak, mindenkit szeretettel látnak!

2023 - Karácsonyi Körlevél

KEGYELEMTELJES ÁDVENTI VÁRAKOZÁST,
A BÉKE, HIT, SZERETET ÉS REMÉNY KÖTELÉKÉBEN
ISTENTŐL ÁLDOTT KARÁCSONYI ÜNNEPEKET
ÉS BOLDOG ÚJÉVET KÍVÁN

A NYEMRLSZ

- Elnökségi körlevél (/images/pdf/2023/2023_KarKor_ElnoksegiKorlevel.pdf)
- Nt. Oremus Zoltám ADVENTI ELMÉLKEDÉSE (/images/pdf/2023/2023_KarKor_Oremus-Advent_23.pdf)
- Nt. Erdei-Árva István KARÁCSONYI ELMÉLKEDÉSE (/images/pdf/2023/2023_KarKor_Karacs-ahitat.pdf)

REFORMÁTUS ISTENTISZTELETEK. Áttekintés

REFORMÁTUSOK NAPTÁRA - 2023. DECEMBER

Hága - Amszterdam - Rotterdam - Zwolle - Vianen

ÁLDOTT ÉS BÉKÉS ÁDVENTI VÁRAKOZÁST ÉS KARÁCSONYT KÍVÁNUNK MINDNYÁJATOKNAK!

<p>DECEMBER 3, Advent 1. VASÁRNAPJA, 15 óra ISTENTISZTELET - ROTTERDAM ÚRVACSORAOSZTÁS Cím: 'Gebouw De Heuvel' épület kápolnája Grotekerkplein 5, 3011 GC Rotterdam Szolgáló lelkész: Van Bolhuis-Szabó Emőke Gyermekistentisztelet lesz.</p>	<p>DECEMBER 13, SZERDA, 9:10 óra REGGELI IMA, FÉLÓRA ISTENNEL ONLINE Van Bolhuis-Szabó Emőke lelkész vezeti.</p>			
<p>DECEMBER 7, CSÜTÖRTÖK, 20 óra BIBLIAÓRA felnőtteknek - ONLINE A bibliaórát Paál Károly lelkész tartja.</p>	<p>DECEMBER 17, Advent 3. VASÁRNAPJA, 13:30 óra ISTENTISZTELET - VIANEN (Utrecht mellett) Cím: Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw Langeweg 6A, Vianen Szolgáló lelkész: Sólyom Uzonka</p>			
<p>DECEMBER 9, SZOMBAT, 10 óra A Hágai Magyar Óvoda és Iskola KARÁCSONYI ünnepe Cím: Szent Család templom - Heilige Familiekerk Kamperfoelieplein 29, Hága / Den Haag Szeretvendégség, karácsonyi vásár a művelődési házban: 2e Braamstraat 6 (A templom melletti épület.) Info (hitoktatás): Van Bolhuis-Szabó Emőke Info (iskola): Csanády Ágnes</p>	<p>DECEMBER 17, Advent 3. VASÁRNAPJA, 15 óra ISTENTISZTELET - HÁGA Betlehemes játék FIGYELEM! ÚJ HELYSZÍN Cím: Lindenkwaadrant művelődési központ 2e Braamstraat 6, Den Haag / Hága (A templom melletti épület.) Szolgáló lelkész: Van Bolhuis-Szabó Emőke Kántor: Deuten-Makkai Réka Szervező lelkész: Csanády Ágnes</p>			
<p>DECEMBER 10, Advent 2. VASÁRNAPJA, 13:30 óra ISTENTISZTELET – AMSZTERDAM Zenés karácsonyi istentisztelet az 'OK' zenekar szolgálatával Cím: Herman Gorterstraat 31, Amszterdam Szolgáló lelkész: Paál Károly Gyermekistentiszteletet tart: Paál Ildikó Kántor: Somogyi Angéla</p>	<p>DECEMBER 24, Karácsony 14 óra ISTENTISZTELET – ZWOLLE Cím: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle Szolgáló lelkész: Kelemen A. Csongor Szervező lelkész: Dr. Hermán M. János Gyermekistentisztelet lesz.</p>			
<p>DECEMBER 10, Advent 2. VASÁRNAPJA 14 óra ISTENTISZTELET – ZWOLLE Cím: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle Szolgáló lelkész: Kelemen A. Csongor Szervező lelkész: Dr. Hermán M. János Gyermekistentisztelet lesz.</p>	<p>DECEMBER 26, Karácsony 2. napja, 15 óra ISTENTISZTELET - ROTTERDAM Cím: 'Gebouw De Heuvel' épület kápolnája Grotekerkplein 5, 3011 GC Rotterdam Szolgáló lelkész: Van Bolhuis-Szabó Emőke Gyermekistentisztelet lesz.</p>			
KAPCSOLAT A LELKÉSZEKSEL:				
<p>HÁGA Csanády Ágnes Telefon: 06-57023397. csanady@federatio.org Facebook: Hágai Magyar Református Gyülekezet</p>	<p>AMSZTERDAM Paál Károly Telefon: 06-13170606. paal.karoly@gmail.com Facebook: Amszterdami Magyar Református Istentisztelet</p>	<p>ROTTERDAM Van Bolhuis - Szabó Emőke emokeneszemely@vtxmail.ch Facebook: Hágai és Rotterdami Magyar Református Istentisztelet</p>	<p>ZWOLLE Dr. Hermán M. János Telefon: 0031-38-4233247. jhermanm@gmail.com Facebook: Zwollei Magyar Református Istentiszteletek</p>	<p>VIANEN Sólyom Uzonka Telefon: 06-19986225. s.uzonka@gmail.com Facebook: Vianeni Magyar Református Istentiszteletek</p>

Rotterdami Magyar Református Gyülekezet

Istentisztelet Úrvacsoraosztás

Advent 1. vasárnapja

Igét hirdet: Van Bolhuis-Szabó Emőke

**2023 december 3
vasárnap, 15 óra**

A 'Gebouw De Heuvel'
földszinti kápolnájában

**Grotekerkplein 5
ROTTERDAM**

BETLEHEM FELÉ

Szeretettel várunk mindenkit advent 3.
vasárnapján, 2023. december 17-én 13:30 órakor
együtt ünnepelni itt:
Sportpask Blankesteyn BOM gebouw
4133 AX Vianen, Langeweg 6.a/b

Az istentisztelet után szeretetvendégség lesz

Az igehirdetés és úrvacsora szolgálatát végzi:
Sólyom Uzonka Lilla

Zenes Karácsonyi Istentisztelet

AZ "OK" ZENEKAR SZOLGÁLATÁVAL

**2023. december 10.
13:30**

Igét hirdet: Paál Károly
Gyerekistentisztelet: Paál Ildikó
Kántor: Somogyi Angéla

AMSZTERDAMI MAGYAR REFORMÁTUS GYÜLEKEZET

**"Éneklek az Úrnak, amíg élek,
zsoltárt zengek Istenemnek, amíg csak leszek."
(Zsoltárok 104,33)**

A 99. zwollei istentisztelet résztvevői

**ISTENTISZTELET – ZWOLLE--DECEMBER 10,
14:00 órakor**

Igét hirdet: drs. Sógor Csaba--Kántor: dr. Robert Helder

Cím: Lutherse Kerk, a De Fundatie múzeum mellett, Koestraat, 2-4., 8011 NK Zwolle. (Autósok a Potgietersingel felőli bejáraton hajtsanak be a hátsó udvarra, szabad parkolás.)

„Karácsonyi dallamok”

a Hágai Magyar Zenekar
Karácsonyi koncertjén

2023. december 10-én vasárnap este 19.00-kor
a Heilige Familiekerk-ben
Hága, Kamperfoelieplein 29.

A műsorban közismert magyar karácsonyi dalok hangzanak fel
a Hágai Magyar Zenekar és szólistái előadásában

Zongorán közreműködők: Lachegyi Máté

Zenei vezető: Kovács Katalin

A belépés ingyenes, adományokkal az zenekar működését támogatják.

További információ: hmszenekar@gmail.com

DECEMBER 13, SZERDA, 9:10 óra - REGGELI IMA, FÉLÓRA ISTENNEL ONLINE

Van Bolhuis-Szabó Emőke lelkész vezeti.-Join Zoom
Meeting

<https://us06web.zoom.us/j/85424903890?pwd=Hj2P3XdCNYVaSkdXToa19P59tND362.1>----Meeting ID:
854 2490 3890. Passcode: 430932

ISTENTISZTELET – HÁGA - BETLEHEMES JÁ- TÉK - DECEMBER 17, VASÁRNAP 13:30

Cím: Lindenkwadrant művelődési központ. - 2e
Braumstraat 6, Hága

Szolgáló lelkész: Van Bolhuis-Szabó Emőke
-Gyermekistentisztelet: Paál Károly

Kántor: Deuten-Makkai Réka - Szervező lelkész:
Csanády Ágnes

**VIANEN - DECEMBER 17 – Sóllyom Uzonka Lil-
la.** Cím: Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw ,
Langeweg 6A, Vianen

ZWOLLE - DECEMBER 24 -Időpont: 14.00 óra.
Istentisztelet-Úrvacsoraosztás-Bethlehemes játék-
Szeretetvendégség. Szolgáló Hermán M. János és Kele-
men A. Csongor

SZENTMISE – HÁGA - DECEMBER 26, kedd, 13 óra - Havas István atya

Onbevekt Hart van Maria - Cím: Bloklandenplein 15,
2594 CK Den Haag

A szentmise után szeretetvendégséget, tartanak, me-
lyen mindenkit szeretettel látnak!

DECEMBER 26, Karácsony 2. napja, 15 óra ISTEN- TISZTELET - ROTTERDAM

Cím: 'Gebouw De Heuvel' épület kápolnája ,
Grotekerkplein 5, 3011 GC Rotterdam

Szolgáló lelkész: Van Bolhuis-Szabó Emőke .
Gyermekistentisztelet is lesz.

PETŐFI 200: KIÁLLÍTÁS DELFT városában. DOK könyvtár, Vestplein 100 Delft

Megtekinthető 2023 november 15. és 2024 január
15. között.

Szervező: Magyarország Hágai Nagykövetsége

Az angol nyelvű kiállítás középpontjában Petőfi élet-
rajza, idézetei és korának történelmi kontextusa áll. A
kiállítás a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával va-
lósul meg.

További információk (holland nyelven): [https://
dok.op-shop.nl/2897/open-expositie-sndor-petfi-
hongaars-dichter/15-11-2023](https://dok.op-shop.nl/2897/open-expositie-sndor-petfi-hongaars-dichter/15-11-2023)

Haagse Kunstkring és a Hollandiai Mikes Kelemen Kör
bemutatták

“Virrasztó éji felleg”

Radnóti Miklós emlékezete

kétnyelvű előadást

<p>január 27, szombat 20.00 óra</p> <p>Haagse Kunstkring Denneweg 64 Hága</p>	<p>Részvétel ingyenes. Helyek száma korlátozott és regisztrációhoz kötött. Jelentkezni lehet: hollandiaimikes@gmail.com</p>
---	--

Réthy Orsolya és Arjaan van Nimwegen: Radnóti költészete.
Holland nyelvű előadás.
Hollandul szövegezik meg Radnóti verseit: Arjaan van Nimwegen,
Anita Poolman és Mar-Lin Schut
Verses-zenés előadás: Laczkó Vass Róbert előadóművész és
Szép András zongora
Ötletgazda: Deuten-Makkai Réka

A Hágai Gyülekezet**Keresztelés****A Rotterdami Gyülekezet****Ifjúsági bibliaóra****Az Amszterdami Gyülekezet****Konfirmáció****Karácsonyi betlehemes****A Zwollei Gyülekezet****Úrvacsora****Gyermekistentisztelet****A Vianeni Gyülekezet****Konferencia****Múzeumlátogatás****Iratmisszió****Bibliaóra felnőtteknek****Gyermekistentisztelet****Szabadtéri istentisztelet**

Bemutatjuk drs. Sógor Csaba testvérünket, a 2023. december 10-i zwollei istentisztelet igehirdetőjét

D.V. 2023 december 10-én nagytiszteletű Sógor Csaba lesz a vendég igehirdető Zwolléban. Ismeretes, hogy 2022 március 1-től a Magyarországi Református Egyház Zsinatának külügyi főtanácsadója és 2023 szeptemberétől ő az osztályvezetője a Kárpát-medencei és Diaszpóra Osztálynak. Hivatalos keretben idén már kétszer is találkoztunk: Holzhausenben a presbiteri konferencián elhangzott előadásában az egyház és a keresztyénség küldetését, a politikus feladatait, az egyház és a keresztyén ember politikai elkötelezettségének a kérdését érintette.

Kolozsváron pedig a Nyugateurópai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének évi közgyűlésén, ahol szintén előadást tartott és részt vett az egyház-községek beszámolóinak a megbeszélésén.

Drs. Sógor Csaba lelkészi családból származik, 1964 május 12-én született Aradon. Tanulmányait 1988-ban végezte el Kolozsvárott az Egyetemi Fokú Egységes Protestáns Teológiai Intézetben, azt követően 1988–1999 között a Székelyföldön, Hargita megyében Csíkcsicsó missziói gyülekezetében volt szórványlelkész. Zürichben és Bazelben 1992-1993 között ösztöndíjasként folytatja posztgraduális teológiai továbbképzését. 1999–2000-ben a Királyhágómelléki Református Egyházkerület külügyi és ökumenikus tanácsosa.

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Doktori Iskolájának doktorandusza. Doktori dolgozatának címe: A Nagyvárad (Királyhágómelléki) Református Egyházkerület története 1948-1968 között. Egyházi élet – mindennapos ügyvitel a Vallásügyi Államtitkárság iratai alapján. Témavezetője: prof. Dr. Buzogány Dezső. Erdélyi politikusként 2000–2007 között szenátor a romániai parlamentben, azután 2007 decemberétől 2019-ig európai parlamenti képviselő Brüsszelben a [Romániai Magyar Demokrata Szövetség](#) (RMDSZ) tagjaként. Angol, francia, német és román nyelven is beszél. Nős, négy gyermek édesapja. Az EPP interkulturális tevékenységekkel és vallások közötti párbeszéddel foglalkozó munkacsoportjának tagjaként, Jan Olbrycht és Hölvényi György társaságában számos, vallási kapcsolatokkal foglalkozó tevékenységben vett részt. Az ASEAN küldöttség tagjaként erejének nagy részét a kisebbségek jogainak előmozdítására fordította.

Sógor Csaba édesapja, néhai Sógor Gyula testvérünk 1989 szabadító karácsonyán Hermán M. Jánossal együtt kétszázharminchét holland és magyar lélek részvételével tartott hálaadó istentiszteletet Urbán

Ákosék gyülekezetének heerenveeni templomában.

Mostani hollandiai látogatásán Sógor Csaba főtanácsos testvérünk tájékozik az újrászerveződő magyar reformátusok gyülekezeti életének jelenéről és múltjáról, az egyházi élet változásairól, gondjairól és örömeiről a hollandiai diaszpórában.

Elérhetőség: sogorcsaba@yahoo.com ---Tel: 0040 723690174

www.sogorcsaba.eu, és www.facebook.com/sogor.csaba.MEP/

Türelemmel és bizonyossággal bízzuk magunkat a történelem Urára

Lekció: Zsolt 105,8-25 és Csel 7,17-20a. Alapige: 2Móz 1,7-14.

Advent az egyházi naptárban 4 vasárnapot jelent, 4 hét felkészülést az Ünnepre, a vele való találkozásra. Valójában 40 napos a böjti felkészülés, 40 évig tartott a pusztai vándorlás és bő 400 éves volt az egyiptomi fogság.

Számunkra, erdélyiek számára ez a történet különös jelentőséggel bír. A mi népünk annyira azonosulni tudott a Mózes 2. könyvében leírtakkal, hogy a történelem folyamán voltak akik a zsidó vallást is felvették. A történetben a különbség csak annyi, hogy mi nem hagytuk el országunkat, „Egyiptom jött el hozzánk”.

E több mint négyszáz éves egyiptomi fogság tanulságán, helytállásán, Isten iránti hűségén, sokszor hűtlenségén keresztül, ma is tanít bennünket a történelem Ura.

Izrael fiai pedig szaporák valának: termékenyek voltak, hemzsegttek, megsokasodtak, megerősödtek. (2Móz 1,7). Mindez Egyiptomban történt, ott ahol a legkisebb volt erre az esély.

Mózes első könyve a teremtéstörténettel kezdődik. Isten megáldja a teremtett világot. Aztán jön az özönviz, majd újból áldás, sokasodás. És itt Mózes második könyvében ismét ítélet: az egyiptomi fogság. Ott van új élet, ahol Isten áldása van, még akkor is, ha nagy a nyomorúság. Ez az áldás Egyiptomban a gyermekáldást jelentette. A zsoltáros szerint Isten “igen megsaporítja az ő népét” (Zsolt 105,24). Ennek a népnek ez az egyetlen fegyvere. Ez tette „erősebbé elnyomóinál”, olvassuk ugyancsak a 105. zsoltárban. Megtelt velük az ország, olvastuk a 7. versben. Mikor telt meg velünk az ország? Mikor vettük komolyan Isten áldását? Mi egyelőre számbelileg is fogyunk. A gyermekáldást elfogadni azonban nemcsak a szülni tudók és akarók feladata. Templom, iskola, ösztöndíj, életfeltételek teremtése mindannyiunk feladata. Lemérni az áldást életünkben, összehasonlítást jelent. Ezért is van szükség a másságra. A kisebbségnek a többségre, az egyháznak a világra. És ha erősebbek vagyunk, ez nem je-

lent feltetlenül számbeli fölényt. Hanem az Isten-tudat fölényét. Azt, hogy, ha Isten velünk, kicsoda ellenünk! Megtelt velük az ország. Kitortek Gósen földéről és Egyiptomban ahol megjelentek, tudták róluk, hogy ők mások. Nem voltak többen az egyiptomiaknál, de mások voltak. Ez a másság keresztyén életünkben azt is jelenti, hogy az öntudatlan állapotból nemcsak az öntudatosra jutunk el, hanem az Isten-tudatra. Így is mondhatnám, kegyelmi kiválasztás, küldetéstudat. Idegen szóval predestináció.

Isten áldását elfogadni, sokasodni, öntudattól küldetéstudatig jutni, megmaradni. A képlet nem ilyen egyszerű. Izrael fiai, eleinte csak Jákób fiai, Ábrahámtól indulnak el. Az egyéntől a törzsig, a törzstől a népig azért juthatnak el, mert van áldás. De mert van áldás - visszautasítás, hűtlenség is, ez a nép szétszóródik, szűkül a keret, és a Máté evangéliuma 2. részének 15. versében azt olvassuk, hogy megint csak az egyén, Jézus Krisztus kapja az ígéretet.

A hűtlenség következménye az elnyomás is. II. Rámszesz uralkodik, az idegenek után egy nemzeti fáraó következik, aki fél. Fél, mert nem ismeri Józsefet és annak népét. Mit jelent ez Isten népe számára? Egyetlen egyháznak és népnek sem szabad a múlt érdemeire hivatkoznia. Senki sem mondhatja azt, hogy az ő vallása, egyháza birtokolja az igazságot. Egyetlen nép sem állhat elő azzal az ígérennyel, hogy ő előbb volt itt. Továbbá azt is jelenti, hogy minden kornak meg kell legyen a maga „Józsefe”: A ti megmaradásotokért küldött el engem Isten tielőttetek. (1 Móz 45,5). Ti gonoszt gondoltatok én ellenem, de Isten azt jóra gondolta fordítani (1 Móz 50,20). Aki fél, az ellenséget mindig többnek, hatalmasabbnak gondolja. Ne gőggel, hanem keresztyéni alázattal gondoljunk arra, amit mi még nem, de mások már tudnak rólunk: Isten népe vagyunk. Valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen (Jn 3,15).

Az új király monda az ő népének: nosza bánjunk okosan vele...

A Cselekedetek könyvében István vértanú ezt a szót használja: álnokul. Az elnyomás veszélyes, mert közvetett és fokozott. Az építkezés, a mezei munka először csak sanyargatással jár (11.vers). A 14. versben már keserítésről olvasunk. Később a nyomorúság, kiáltás, szenvedés (3,7), szorítás (6,5), oda vezet, hogy kifárad ez a nép (5 Móz 26,7). Isten népe a világban él. A világ ezt a furcsa jelenséget igyekszik felmérni és aztán igyekszik leszámolni vele. Akkor van baj, amikor már nem is igyekszik leszámolni vele. Amikor az egyház úgy hozzáigazodott a világhoz, hogy már semmi veszélyt nem jelent a világ számára.

„De minél inkább sanyargatják vala őt, annál inkább sokasodik és annál inkább terjeszkedik vala. Az nem

igaz, ha elnyomnak egy népet, akkor azt meg lehet semmisíteni. Isten népe mindig kisebbségben volt. Isten áldásával élve komolyan kellene vennünk küldetésünket. Nem a földi hatalmasok, hanem Isten táplálja életképességünket, fennmaradásunkat, akaratunkat, reményünket.

Sajnos, ma gyakran veszítjük el a reményt. Végezetül Isten két idő-jelet” ad számunkra.

Az első: Az Egyiptomból való szabadulás Mózes születésével kezdődik. Mózes 40 évig nevelkedik a Fáraó udvarában. Még 40 évig vár, míg Isten megjelenik neki az égő csipkebokorban. Majd újabb 40 év pusztai vándorlás következik. Ez keresztyéni türelemre int bennünket.

És a második jel: Az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvben István vértanú úgy beszél a szabadulás idejéről, mint ami Jézus Krisztusban beteljesedett. Ez keresztyén bizonyosságot jelent számunkra.

Mi, akik nem tudjuk, mit hoz a jövő, ezzel a türelemmel és bizonyossággal bízzuk magunkat, népünket a történelem Urára. Ámen. **Sógor Csaba igemagyarázata**

“Isten megtestesülése közöttünk magának a teremtésnek legcentrálisabb mozzanata /.../; Isten szeretetének legmélyebb megnyilvánulása. A teremtést nekünk a megtestesült Isten jelenti ezentúl, s ezért kell már életünkben, nem a világba, hanem az Úrba beöltöznünk”

Pilinszky János: Advent. Új Ember 1967. november 26. p.1.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a Te neved. Jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. És ne vígy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól. Mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség, mindörökké

Ui: Kérés, hogy mindenki, aki olvassa és hisz benne, tegye fel az oldalára. Ez egy világ ima feladat, és csak pár perc! Az összes beteg, fáradt és összetört szívű emberért és minden háború befejezéséért! Ennek a Világnak most nagyobb szüksége van erre az imára mint valaha! ❤️

Mennyből az angyal, eljött hozzátok pásztorok, pásztorok!
Hogy Bethlehembe, sietve mervén, lássátok, lássátok!

Istennek Fia, aki született jászolban, jászolban
Ő leszen néktek üdvözítőtok valóban, valóban.

Mellette legyen az édesanyja, Mária, Mária,
Barmok közt fekszik, jászolban nyugszik szent Fia, szent Fia.

MEGHÍVÓ KARÁCSONYI ISTENTISZTELETRE

2023. DECEMBER 24, 14⁰⁰ órákor

A zwollei magyar istentisztelet és úrvacsoraosztás.
Szolgálattelvő lelkészek: **Hermán M. János és Kelemen A. Csongor.**
Helyszín: Zwolle, Lutheránus templom, Koestraat 2-4, a Fundatie Múzeum szomszédságában.
Info: < zwolleireformatus@gmail.com > és 038-4233247.
A karácsonyi ünnepélyünkre mindenkit szeretettel várunk! Valamint Bethlehemes játékra és agapéra is sor kerül.

A Zwollei Magyar Református Egyházközség Presbitériuma

Kirje, kirje, kis dedecske,
Betlehemi hercegecske,
Ki mi értünk megszülettél,
A pokoltól megmentettél.

Karácsonynak éjszakáján,
Jézus születése napján
Örüljete, örvendjete:
Az Úr Jézus megszületett.

Kirje, kirje...

A kis Jézus aranyalma,
Boldogságos Szűz az anyja,
Lábaival ringatgatja,
Két kezével ápolgatja.

Aludj, aludj, üdvösségem,
Csillag jön a fényes égen,
Útját vele bölcsek járnak,
Áldásodat várva várják.

Aludj, aludj boldogságom,
Rólad szól majd minden álom,
Kicsi tested könnyed, mégis
Tied lesz a Föld és Ég is.

Boldog
karácsonyi
ünnepeket!

